

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้เฟซบุ๊ก ของนักเรียนระดับปวช. ชั้นปีที่ 1 สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญที่นำเสนอคือ

2.1 หลักสูตรการอาชีพศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก หมวดวิชาสามัญ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2

2.1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ

2.1.2 จุดประสงค์รายวิชา

2.1.3 มาตรฐานรายวิชา

2.1.4 คำอธิบายรายวิชา

2.1.5 มาตรฐานสมรรถนะกลุ่มภาษาและตัวบ่งชี้การแสดงผลทางภาษา

2.2 การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.1 ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.2 ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.3 องค์ประกอบของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.4 กิจกรรมการสอนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.5 เกณฑ์การประเมินทักษะการอ่าน

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.3.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3.4 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)
 - 2.4.1 พื้นฐานทางทฤษฎีของการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 2.4.2 ลักษณะเฉพาะของการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 2.4.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 2.4.4 เทคนิคของการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 2.4.5 รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่าย
 - 2.4.6 หลักเกณฑ์ของการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)
- 2.5 การจัดเรียนการสอนบนเครือข่าย
 - 2.5.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย
 - 2.5.2 ประเภทของการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย
 - 2.5.3 การออกแบบการเรียนการสอนบนเครือข่าย
 - 2.5.4 ประโยชน์การเรียนการสอนบนเครือข่าย
- 2.6 เจตคติต่อการเรียนรู้
 - 2.6.1 ความหมายของเจตคติ
 - 2.6.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 2.6.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 2.6.4 การวัดเจตคติ
 - 2.6.5 การพัฒนาเจตคติ
 - 2.6.6 เจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 2.6.7 ประโยชน์ของเจตคติ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานธุรกิจค้าปลีก หมวดวิชาสามัญ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และกรมอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) โดยปรับโครงสร้างหลักสูตร ปรับปรุงเวลาการเรียนการสอน เพิ่มเติมมาตรฐานสาขาวิชา สาขางาน และมาตรฐานรายวิชา เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้นดังเช่น สาขางานธุรกิจค้าปลีก แบบทวิภาคีให้นักเรียนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน โดยบริษัทร่วมกำหนดเนื้อหา และจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจสำหรับเป้าหมายในด้านการพัฒนาบุคลากร ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน ค้าปลีกความก้าวหน้าทางเนื้อหาและเทคโนโลยีของธุรกิจค้าปลีกสำหรับเป้าหมายการฝึกงานคือให้โอกาสนักเรียน/นักศึกษาสาขาพาณิชยกรรมรูปแบบปกติได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากในการสื่อสาร รายวิชา 2000 – 1202 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2 (English for Communication 2) หน่วยกิต 2(2) จึงเป็นวิชาหนึ่งที่จะช่วย ฝึกปฏิบัติ การฟัง พูด อ่าน เขียน เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ เหตุการณ์ในอดีต อนาคตการใช้ คำสำนวน วลีในการสนทนาในชีวิตประจำวันและการทำงานในสถานประกอบการได้

2.1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชน โลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลกนำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้นเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคมเศรษฐกิจการเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ

จากข้อมูลใน The Cambridge Encyclopedia of Language (Crystal, 1987) มีการประมาณว่า ผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีอยู่มากถึงประมาณ 300 ล้านคน มีผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองอีกถึง 300 ล้านคน แล้วยังมีอีกประมาณ 100 ล้านคนที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็น

ภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่ว อย่างไรก็ตามนี้เป็นเพียงประมาณการอย่างต่ำเท่านั้น ผู้ใช้ภาษาอังกฤษจะมีจำนวนรวมถึงกว่าหนึ่งพันล้านคน

ผลการสำรวจขององค์การ UNESCO และองค์การระดับโลกอื่น ๆ ยังได้เน้นให้เห็นชัดยิ่งขึ้นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษได้ถูกใช้เป็นภาษาทางการและกึ่งทางการในประเทศกว่า 60 ประเทศทั่วโลก และมีความสำคัญในประเทศอื่น ๆ อีก 20 ประเทศ ภาษาอังกฤษครองความสำคัญหรืออย่างน้อยก็มีการใช้อยู่ในทวีปทั้ง 6 ทวีป และถูกใช้เป็นภาษาหลัก นักวิทยาศาสตร์สองในสามของโลกเขียนโดยใช้ภาษาอังกฤษ จดหมายสามในสี่ส่วนในโลกนี้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ของโลกอยู่ในรูปของภาษาอังกฤษ รายการวิทยุภาษาอังกฤษมีผู้รับฟังมากกว่า 150 ล้านคนใน 120 ประเทศ เด็ก ๆ กว่า 50 ล้านคนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาเสริมตั้งแต่ชั้นประถม และอีกกว่า 80 ล้านคนเรียนในชั้นมัธยม (ข้อมูลนี้ไม่ได้รวมถึงประเทศจีน) จึงเป็นที่แน่นอนว่าประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้นย่อมทราบว่า คนจะเรียนรู้ภาษาให้ซาบซึ้งซึ่งสามารถใช้ภาษาเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสังคมวัฒนธรรมตามสถานการณ์ได้ในทุกทักษะของภาษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีจะมีโอกาสในการจ้างงาน และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในงานในหน้าที่ให้ยิ่งขึ้นไป มากกว่าผู้ที่ไม่มีทักษะทางภาษา

2.1.2 จุดประสงค์รายวิชา (Objectives)

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ
2. เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรม สังคมตามบริบทที่พบ
3. เพื่อเห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาอังกฤษในการเข้าสู่สังคม

2.1.3 มาตรฐานรายวิชา (Subject Standard)

1. สนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ พูดและเขียนแนะนำตนเอง สมาชิกในครอบครัว เพื่อนสถานศึกษาได้
2. กล่าวและตอบรับการทักทาย การกล่าวลา ขอบคุณ และขอโทษ เลือกใช้ศัพท์สำนวน ภาษาท่าทางที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
3. ถาม-ตอบ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยใช้คำถามประเภทต่างๆ
4. ใช้กลยุทธ์ในการฟังและอ่านที่เหมาะสมกับบริบทเพื่อความเข้าใจ
5. บูรณาการการเรียนรู้ในชั้นเรียนกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในศูนย์การเรียนรู้ โดยมีหลักฐานการเรียนรู้ บันทึกการเรียนรู้ การประเมินผลตนเอง

2.1.4 คำอธิบายรายวิชา (Course Description)

ศึกษา ฝึกปฏิบัติการฟัง พูด อ่าน เขียน เรื่องราวเนื้อหา สนทนาเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การแนะนำตนเอง ครอบครัว การถามและการให้ข้อมูลบุคคล วัน เวลา เสนอให้ความช่วยเหลือ การตอบรับและการปฏิเสธ การใช้ภาษาและทำทางสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามมารยาทสังคม เหมาะสมกับกาลเทศะ ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทย การใช้คำอ่านสัญลักษณ์ แผนที่ เข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญและประเพณีของเจ้าของภาษา การวางแผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.1.5 มาตรฐานสมรรถนะกลุ่มภาษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2

สมรรถนะหลัก และสมรรถนะย่อย อ้างอิงจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ(<http://vocelt.vec.go.th/>) ได้กำหนดสมรรถนะต่างๆไว้ดังต่อไปนี้

สมรรถนะหลัก ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการใช้ภาษาและวัฒนธรรม และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สมรรถนะย่อย แบ่งออกตามทักษะแต่ละทักษะ ดังนี้

ทักษะการฟัง 1. เข้าใจบทสนทนาที่ฟัง

2. ฟังจับใจความ

ทักษะการพูด 1. สนทนาในบริบทต่างๆ ทางสังคม

2. สนทนาเพื่อบอกขั้นตอนต่างๆ

3. ใช้ภาษาในการปฏิบัติงาน

ทักษะการอ่าน 1. อ่านข้อความหรือข้อมูลในโอกาสต่างๆ

2. อ่านเรื่องทั่วไป

ทักษะการเขียน 1. จัดบันทึกข้อมูลต่างๆ

2. เขียนให้ข้อมูล

ทักษะการใช้ภาษาและวัฒนธรรม

1. ใช้ภาษา กับวัฒนธรรม

ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ InformationCommunicationTechnology(ICT)

1. ใช้ ICT พัฒนาการพูด

2. ใช้ ICT พัฒนาการฟัง

3. ใช้ ICT พัฒนาการอ่าน

4. ใช้ ICT พัฒนาการเขียน

2.2 การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2.1 ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นทักษะการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ปรากฏอยู่บนสื่อประเภทต่างๆมากมาย ผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักขาดโอกาสในการพูดภาษาอังกฤษแต่มีความจำเป็นในการใช้ทักษะในการอ่านเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

วิลเลียม (Williams,1993) ได้กล่าวถึงคำจำกัดความของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านมองดูที่เนื้อเรื่องและเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน โดยที่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องเข้าใจข้อความทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องดูทุกตัวอักษร ทุกคำหรือทุกประโยคที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง ผู้อ่านต้องมีกลยุทธ์ในการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ซิลเบอร์สไตน์ (Silberstein,1994) กล่าวว่า การอ่านคือ ทักษะกระบวนการของข้อมูลที่สลับซับซ้อนที่ผู้อ่านต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน เพื่อที่จะสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ของข้อความที่มีความหมายขึ้นมา

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart,1994) ได้สรุปความหมายของการอ่านว่าเป็นกระบวนการในการเข้าใจภาษาเขียน ซึ่งเริ่มจากการกวาดสายตาอ่านเครื่องหมายต่างๆ ที่ปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษและจบลงด้วยการมีแนวความคิดเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มีผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะสื่อความ ผู้อ่านที่มีความชำนาญจะมีความสามารถในการเข้าใจข้อความที่อ่านในรูปแบบของวากยสัมพันธ์ ความหมายและความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อการตีความที่ถูกต้อง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนในขณะที่ผู้อ่านกำลังอ่าน

อุษณาบำรุงแคว้น และ ศศิกัญจน์ ชีถนอม (2553) สรุปความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ว่า กระบวนการทางความคิดที่ผู้อ่านจะรับรู้เข้าใจตีความหมายและคาดเดาส่ิงที่อ่าน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของผู้อ่านตัวชี้แนะทางภาษาที่ปรากฏในข้อความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง สรุปใจความเหตุการณ์ สรุปความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เขียน ตลอดจนประเมินความคิดและความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อที่ได้จากการอ่าน

จากนิยามเกี่ยวกับการอ่านดังกล่าวข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ กระบวนการทางความคิด การหาเหตุผล และการแก้ปัญหา ที่ผู้อ่านจะต้องตีความ และวิเคราะห์ข้อความรวมทั้งประเมินสิ่งที่อ่าน โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิด สื่อความหมาย

ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ให้เข้าใจตรงกัน แล้วสามารถสรุปเรื่องราวและประมวลผลสิ่งที่อ่าน มาใช้ประโยชน์เป็นแนวคิดแนวปฏิบัติได้

2.2.2 ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านสิ่งสำคัญคือ ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

วาเล็ทและไดสิค (Valette & Disick, 1972) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skill) เป็นความเข้าใจเนื้อหาตรงตามตัวอักษร สามารถจำแนกสัญลักษณ์ภาษาต่างประเทศออกจากภาษาของผู้อ่าน สามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างของตัวสะกดได้ รู้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ทางภาษา และรู้ความหมายของคำศัพท์

2. ระดับความรู้ความจำ (Knowledge Skill) เป็นทักษะที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำวลี ประโยคที่อ่าน สามารถบอกได้ว่าคำหรือข้อความใดสอดคล้องกับรูปภาพที่เห็น การอ่านในระดับนี้มักเป็นการอ่านทีละประโยค

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer Skill) เป็นทักษะที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว รู้ความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เคยชิน อาศัยบริบทเป็นเครื่องชี้แนะในการเดาความหมาย สามารถถ่ายทอดความหมายเดิมโดยใช้รูปประโยคที่แตกต่างออกไป เข้าใจตัวชี้แนะทางไวยากรณ์ เรียบเรียงความคิดโดยการจัดประเภท การสังเขป การย่อความ การสังเคราะห์ความ

4. ระดับสื่อสาร (Communicative Skill) เป็นระดับของความเข้าใจที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างใหม่ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกับคำที่นักเรียนเคยอ่านมาแล้วได้เข้าใจ จับใจความสำคัญของเรื่องได้ สรุปความเหตุและผลที่ปรากฏในเนื้อความ เรียงลำดับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบ รู้ความสัมพันธ์ของเหตุและผลทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นตีความภาษาแบบอุปมัยได้

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Skill) เป็นระดับที่ผู้อ่านตีความถึงจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในลีลาการเขียนและภาษาของผู้เขียนได้

เบอร์มิสเตอร์ (Burmeister, 1974) ได้กล่าวถึงระดับการอ่านโดยอาศัยพื้นฐานจากทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวกับระดับต่างๆของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. ระดับความจำ (Memory Level) หมายถึงความสามารถที่ผู้อ่านจำหรือเข้าใจสิ่งต่างๆที่ปรากฏในบทอ่านได้ เช่น ข้อเท็จจริงในเนื้อเรื่อง คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง รายละเอียดต่างๆ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ปฏิบัติตามคำสั่ง

2. ระดับการแปลความหมาย (Translation Level) หมายถึงระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านนำข้อความหรือสิ่งที่ทราบจากการอ่านมาแปลเป็นรูปอื่น เช่นการแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปรรูปเป็นแผนภูมิ แผนที่หรือแผนภาพ การนำเรื่องมาเขียนเป็นบทละครสั้นๆ หรือนำบทละครมาเขียนเป็นเรื่องและการปฏิบัติตามคำสั่ง

3. ระดับการตีความ (Interpretation Level) หมายถึง ระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจในความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้โดยตรง เช่น การหาสาเหตุเมื่อบอกผลมาให้ การให้สาเหตุเพื่อหาผล การคาดคะเนเหตุการณ์ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป การจับใจความสำคัญของเรื่องของผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้และการรวบรัดใจความ

4. ระดับการนำไปประยุกต์ใช้ (Application Level) หมายถึงระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจหลักการ ตัวอย่าง ใจความสำคัญของข้อมูลแล้วนำสิ่งเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ได้

5. ระดับการวิเคราะห์ (Analysis Level) หมายถึงระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถแยกแยะรายละเอียดส่วนย่อยที่ประกอบเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การลงความเห็นหรือตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล การวิเคราะห์ห้บทประพันธ์ การแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นการวิเคราะห์ โฆษณาชวนเชื่อ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากความคิดเห็นของผู้เขียน

6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis Level) หมายถึงระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถนำ รายละเอียดส่วนย่อยมาสรุปเข้าเป็นหลักใหญ่ๆได้

7. ระดับการประเมินผล (Evaluation Level) หมายถึงระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านมีความสามารถในการกำหนดเกณฑ์และตัดสินเรื่องี่อ่านโดยอาศัยมาตรฐานที่ตั้งไว้จากข้อความต่างๆ เช่น ข้อเท็จจริง บทแสดงความคิดเห็น บทวิจารณ์ จินตนาการและความเชื่อ เป็นต้น

เดอชองท์ (Dechant, 1982) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่านเป็น 6 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจในตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ผู้อ่านสามารถจดจำและอธิบายเรื่องต่างๆในข้อมูลที่อ่านได้อย่างชัดเจน

2. ระดับการเรียบเรียงลำดับข้อความ (Re-Organization) คือ ผู้อ่านวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อความที่อ่านไว้เป็นลำดับอย่างถูกต้อง

3. ระดับสรุปความจากการอ้างอิง (Inference) คือ ผู้อ่านสรุปเรื่องที่อ่านโดยอาศัยประสบการณ์เดิมและตามเนื้อหาที่ปรากฏซึ่งอาจสรุปความสอดคล้องกับผู้เขียน (Convergent

Inference) หรือสรุปความที่หลากหลาย (Divergent Inference) ที่ต้องอาศัยมโนภาพและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล เช่น ให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือปรากฏการณ์ต่างๆที่พบได้ในเนื้อความที่อ่าน เป็นต้น

4. ระดับประเมินผลหรือระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Evaluation of Critical Reading) คือ ผู้อ่านต้องประเมินหรือวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้โดยอาศัยเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นตัวเสริม

5. ระดับความซาบซึ้ง (Appreciation) คือ ผู้อ่านสามารถบอกรูปแบบการเขียนที่ ผู้เขียนใช้ในการกระตุ้นให้ผู้อ่านมีปฏิริยาโต้ตอบ มีอารมณ์ร่วมในเนื้อเรื่องนั้นๆ สามารถบรรยายลักษณะตัวละคร เนื้อเรื่อง และสร้างจินตนาการของตนเองได้

6. ระดับความเข้าใจแบบบูรณาการ (Integrative Comprehension) คือ ผู้อ่านสามารถจดจำข้อมูล เพื่อนำไปประยุกต์กับประสบการณ์เดิมของตนเอง เพื่อประโยชน์ในการอ่านทั่วไป เช่น การอ่านกราฟ แผนที่ และการใช้พจนานุกรม เป็นต้น

เรเกอร์และเรเกอร์ (Raygor & Raygor, 1985) กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่านแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal comprehension) เป็นระดับความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของผู้อ่านน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นความเข้าใจคำและความคิดของผู้เขียน เป็นเพียงการรับรู้ข่าวสารจากผู้เขียนเท่านั้น

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretative comprehension) เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านต้องพยายามหาความสัมพันธ์ เปรียบเทียบข้อมูลจากเรื่องกับประสบการณ์ของตนเข้าใจลำดับเหตุการณ์ ทราบความสัมพันธ์ของเหตุและผลและตีความข้อมูลทั่วไป

3. ความเข้าใจระดับนำไปประยุกต์ใช้ (Applied comprehension) ในระดับนี้นอกจากผู้อ่านจะรับรู้และตีความข่าวสารจากผู้เขียนแล้ว ผู้อ่านจะต้องประเมินผลความคิดของผู้เขียน ตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธ หรือนำข้อมูลเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ เช่น การสอนทำของเล่นการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่านข้อเขียนประเภทร้อยแก้ว (Prose) และข้อเขียนประเภทร้อยกรอง (Poetry) รวมกันไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นจุดประสงค์ในการสอนอ่าน เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านในระดับต่างๆ ดังนี้

1. รู้ตัวอักษรที่ใช้ในภาษานั้น และออกเสียงคำได้ถูกต้อง
2. บอกความหมาย และวิธีใช้ศัพท์ใหม่ที่ปรากฏในเรื่องได้
3. บอกความหมายทั้งที่กล่าวไว้ในเรื่อง และความหมายแฝงในเรื่องได้

4. บอกหน้าที่ของประโยค หรือข้อความที่ใช้ในการสื่อสารได้
 5. รู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปประโยคแบบต่างๆและความหมายได้
 6. เดิมคำในข้อความ หรือบทสนทนาได้เหมาะสม
 7. ตีความหมายของประโยค หรือข้อความได้
 8. บอกแนวความคิดของเรื่องได้
 9. อ่านแบบกวาดสายตาผ่านตัวอักษรอย่างคร่าวเพื่อจับใจความสำคัญได้
 10. อ่านเฉพาะส่วนเพื่อให้ได้ข้อที่ต้องการ
 11. นำข้อมูล และสิ่งที่อ่านมาแสดงในรูปแบบอื่น เช่น แผนภูมิได้
 12. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
 13. บอกลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านได้
 14. สรุปเรื่องในบทสนทนา หรือข้อความที่อ่านได้
 15. รายงานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
 16. ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เช่น แนวการดำรงชีวิต แนวคิด
 17. อ่านข้อเขียนหรือคำชี้แจงการใช้เครื่องมือแล้วปฏิบัติตามได้
 18. บอกบทบาทที่สำคัญของตัวละครในเรื่องได้
 19. ทำนายปฏิกิริยาที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆได้
 20. เลือกทัศนคติที่เป็นที่ยอมรับของสังคมได้
- ทิพวัลย์ มาแสง (2532) กล่าวถึง ระดับของการอ่านไว้ 5 ระดับดังนี้

1. Mechanical ระดับนี้จะเป็นช่วงต่อเนื่องระหว่างการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ ผู้เรียนอ่านออกเสียงจนคล่องและถูกต้องแล้วจึงฝึกอ่านในใจ
 2. Understanding เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการสอนระดับมัธยมศึกษา
 3. Enjoyment เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนาน ระดับนี้ผู้สอนจะฝึกผู้เรียนได้ โดยหาเนื้อเรื่องที่สนุกและต่างไปจากบทเรียน
 4. Appreciation อ่านแล้วเกิดความซาบซึ้ง การอ่านแบบนี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเนื่องเมื่อผู้เรียนจะเข้าใจเนื้อเรื่องและเกิดความสนุกสนานก่อน
 5. Criticism อ่านแล้วสามารถที่จะติชม วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้
- จากแนวคิดเกี่ยวกับระดับความเข้าใจในการอ่านดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการสอนการอ่านนั้น ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านตั้งแต่ระดับคำจนถึงระดับประโยคและข้อความได้ นอกจากนั้นนักเรียนหรือนักศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ควรจะมี

ความสามารถทางการอ่านจนถึงขั้นวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการเป็นแนวทางในการคิดหายุทธวิธีในการอ่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ เพราะทักษะกระบวนการจะทำให้การอ่านเป็นไปอย่างมีขั้นตอน

2.2.3 องค์ประกอบของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการอ่านที่สำคัญและซับซ้อน โดยมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านี้ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่าน แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้ยังไม่มีผู้ที่จะสามารถอธิบายถึงองค์ประกอบดังกล่าวได้ครอบคลุมหรือชัดเจน เพราะกระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้อ่าน ในขณะที่เขาอ่าน และเป็นพฤติกรรมในที่ที่ไม่สามารถศึกษาหรือมองเห็นได้จำเป็นต้องอาศัยการสังเกตจากพฤติกรรมภายนอก โดยอาศัยหลักฐานเหตุการณ์ต่างๆที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้เท่านั้นมีผู้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะช่วยการอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

บอนด์และทิงเกอร์ (Bond & Tinker,1997) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านว่าต้องอาศัยองค์ประกอบพื้นฐานได้แก่

1. การเข้าใจความหมายของคำ (Word Meaning)
2. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ (Thought Units) ผู้เรียนจะต้องรู้จักอ่านเป็นกลุ่มคำ เพื่อให้ได้ความหมายที่ต่อเนื่อง แทนที่จะอ่านทีละคำ
3. การเข้าใจประโยค (Sentence Comprehension) นอกจากผู้เรียนจะต้องรู้จักความหมายคำ และรู้จักอ่านเป็นกลุ่มคำแล้วยังจะต้องสามารถนำเอาแต่ละคำหรือแต่ละกลุ่มคำมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนได้ความหมายเป็นประโยค
4. การเข้าใจอนุเจต (Paragraph Comprehension) ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจอนุเจตได้ ต่อเนื่องมองเห็นความสัมพันธ์ของอนุเจตและจัดลำดับความคิดของเรื่องที่ได้ จึงจะสามารถเข้าใจในเนื้อเรื่องทั้งหมด

เอลลิสและทอมลินสัน (Ellis & Tomlinson,1980) กล่าวว่าผู้ที่อ่านได้ดีเพราะมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางทักษะกลไก (Mechanical Skill) คือทักษะในการใช้สายตากวาดไปตามอักษร ผู้ที่มีทักษะดังนี้จะสามารถอ่านได้รวดเร็ว
2. ความเข้าใจในความหมายของคำ (Meaning of Lexical Items) โดยผู้อ่านต้องรู้ทั้งความหมายโดยตรง (Denotative) และความหมายโดยอ้อม (Connotative) ของคำในบทอ่านนั้นๆ และจะต้องสามารถเดาความหมายของคำจากบริบทด้วย

3. ความเข้าใจความหมายทางไวยากรณ์ (Grammatical Meaning) ผู้ที่อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคแบบต่างๆรวมทั้งตัวชี้แนะที่ใช้เชื่อมประโยค หรือใช้อ้างอิงสิ่งที่กล่าวถึงไปแล้ว

4. ทักษะในการให้เหตุผล (Reasoning Skill) ทักษะนี้เป็นทักษะการคิดของผู้อ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ หรือลำดับของเรื่องราวต่างๆในบทอ่าน

5. ทักษะในการเลือกสรร (Selection Skill) ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจโครงสร้างของบทอ่าน เช่น รู้ว่าส่วนใดคือ บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุปตลอดจนสามารถแยกความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญกับใจความรองได้

โคดี้ (Coady, 1984) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความสามารถเชิงสังกัป (Conceptual Abilities) หมายถึง ความสามารถในการที่จะเข้าใจแนวความคิดหรือสังกัปในเรื่องที่อ่านนั้น

2. ความรู้เดิม (Background Knowledge) หมายถึง พื้นความรู้ของผู้อ่านที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3. ยุทธวิธีเกี่ยวกับกระบวนการ (Process Strategies) เป็นองค์ประกอบย่อยของการอ่าน และเป็นทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่าน

วิลเลียม (William, 1993) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับความสำเร็จในการอ่านประกอบด้วยปัจจัยต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเขียน (Knowledge of the Writing) ในลักษณะทั้งที่เป็นตัวเขียน และตัวพิมพ์ รวมไปถึงการสะกดคำ การผสมคำ และการอ่านออกเสียง

2. ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา (Knowledge of the Language) ได้แก่ ความรู้เรื่องรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ภาษา

3. ความสามารถในการตีความ (Ability to Interpret) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจจุดมุ่งหมายของบทอ่าน รู้วิธีการเรียบเรียงเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคและสามารถติดตามความคิดของผู้เขียนได้อีกด้วย

4. ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน (Knowledge of the World) หมายถึง ความรู้รอบตัวตลอดจนประสบการณ์ต่างๆของการอ่านที่สัมพันธ์กับบทอ่านยิ่งมีมากเท่าไรยิ่งมีความประสบความสำเร็จในการอ่าน ยิ่งผู้อ่านมีประสบการณ์หรือความรู้แตกต่างไปจากผู้เขียนมากเท่าใดก็ย่อมที่จะสร้างความลำบากในการอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้นเท่านั้น

5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน (Reason for Reading and Reading Styles) เหตุผลในการอ่านของแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันไปและเหตุผลหรือความต้องการในการอ่านนี้เองมีผลต่อการเลือกวิธีการอ่านดังนั้นผู้อ่านจึงต้องทราบว่า ตนเองจะอ่านอย่างไร อ่านทำไม และจะอ่านอย่างไร

อุษณา บำรุงแก้ว (2553) ได้สรุปใจความเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่เกิดจากตัวผู้อ่านเองอันได้แก่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านความสามารถทางภาษาความสามารถในการใช้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านประสบการณ์เดิมที่ตัวผู้อ่านมีต่อบทความนั้นๆซึ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้นด้วยรวมถึงความสนใจหรือชอบในสิ่งที่อ่านอันจะทำให้ผู้อ่านมีความสุขต่อสิ่งที่อ่าน

2. องค์ประกอบที่เกิดจากบทความหรือเนื้อหาที่อ่านเช่นความสมบูรณ์ของบทความหรือเนื้อหาลักษณะโครงสร้างของข้อความซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละภาษาของเนื้อหานั้นๆ

จากองค์ประกอบของการอ่าน สรุปได้ว่าความสำเร็จหรือประสิทธิภาพในการอ่านนั้นประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการประการแรกคือ ความสามารถทางภาษา ทั้งในแง่ของเสียง ศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆภายในบทอ่านรวมทั้งความสามารถนำเอาความรู้ ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ได้ง่ายขึ้นประการที่สองคือ ความสามารถในการตีความมุ่งหมายของบทอ่าน การวิเคราะห์ การประเมินค่า การสรุปความและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ได้

2.2.4 กิจกรรมการสอนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน จะช่วยพัฒนาคุณภาพการอ่านของผู้เรียนให้สูงขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความถี่ในการฝึกฝน ซึ่งผู้เรียนควรจะได้รับ การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

วิสาข์ จิตวิตร์ (2543) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการสอนอ่านมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถอ่านเนื้อหาได้ด้วยความเข้าใจ จุดมุ่งหมายของกิจกรรมการสอนอ่านนี้คือ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาจากการที่ต้องได้รับการสอนจากไปสู่ภาวะที่สามารถอ่านได้เองอย่างอิสระ

จุดประสงค์ของการสอนทั้ง 3 ระยะ มีดังนี้

1. กิจกรรมนำเข้าสู่การอ่าน (Pre-Reading) การที่ผู้เรียนจะอ่านสารได้อย่างเข้าใจ ควรต้องมีข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับสารที่จะได้อ่าน โดยครูผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนำให้ผู้เรียนได้มีข้อมูลบางส่วนเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในบริบท ก่อนเริ่มต้นอ่านสารที่กำหนดให้ โดยทั่วไป มี 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ชั้น Personalization เป็นขั้นสนทนา โต้ตอบ ระหว่างครู กับผู้เรียน หรือ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อทบทวนความรู้เดิมและเตรียมรับความรู้ใหม่จากการอ่าน

1.2 ชั้น Predicting เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนคาดเดาเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยอาจใช้รูปภาพ แผนภูมิ หัวเรื่อง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะได้อ่าน แล้วนำเสนอสนทนา หรือ อภิปราย หรือ หาคำตอบเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ หรือ อาจฝึกกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำศัพท์ เช่น จิตเส้นใต้ หรือวงกลมล้อมรอบคำศัพท์ในสารที่อ่าน หรือ อ่านคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะได้อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบแนวทางว่าจะได้อ่านสารเกี่ยวกับเรื่องใด เป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการอ่าน และค้นหาคำตอบที่จะได้จากการอ่านสารนั้นๆ หรือ ทบทวนคำศัพท์จากความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะปรากฏในสารที่จะได้อ่าน โดยอาจใช้วิธีบอกความหมาย หรือทำแบบฝึกหัดเติมคำ ฯลฯ

2. กิจกรรมระหว่างกาอ่าน หรือ กิจกรรมขณะที่สอนอ่าน (During-Reading) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในขณะที่อ่านสารนั้น กิจกรรมนี้มีใช้การทดสอบการอ่าน แต่เป็นการ “ฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ” กิจกรรมระหว่างกาอ่านนี้ ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง หรือ การเขียน อาจจัดกิจกรรมให้พูดได้ตอบได้บ้างเล็กน้อย เนื่องจากจะเป็นการเบี่ยงเบนทักษะที่ต้องการฝึกไปสู่ทักษะอื่น โดยมิได้เจตนา กิจกรรมที่จัดให้ในขณะที่ฝึกอ่าน ควรเป็นประเภทต่อไปนี้

2.1 Matching คือ อ่านแล้วจับคู่คำศัพท์ กับ คำจำกัดความ หรือ จับคู่ประโยค เนื้อเรื่องกับภาพ แผนภูมิ

2.2 Ordering คือ อ่านแล้วเรียงภาพ แผนภูมิ ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือ เรียงประโยค (Sentences) ตามลำดับเรื่อง หรือเรียงเนื้อหาแต่ละตอน (Paragraph) ตามลำดับของเนื้อเรื่อง

2.3 Completing คือ อ่านแล้วเติมคำ สำนวน ประโยค ข้อความ ลงในภาพ แผนภูมิ ตาราง ฯลฯ ตามเรื่องที่อ่าน

2.4 Correcting คือ อ่านแล้วแก้ไขคำ สำนวน ประโยค ข้อความ ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน

2.5 Deciding คือ อ่านแล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choice) หรือ เลือกประโยคถูกผิด (True/False) หรือ เลือกว่ามีประโยคนั้นๆ ในเนื้อเรื่องหรือไม่ หรือ เลือกว่าประโยคนั้นเป็นข้อเท็จจริง (Fact) หรือ เป็นความคิดเห็น (Opinion)

2.6 Supplying / Identifying คือ อ่านแล้วหาประโยคหัวข้อเรื่อง (Topic Sentence) หรือ สรุปใจความสำคัญ (Conclusion) หรือ จับใจความสำคัญ (Main Idea) หรือตั้งชื่อเรื่อง (Title) หรือ ย่อเรื่อง (Summary) หรือ หาข้อมูลรายละเอียดจากเรื่อง (Specific Information)

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-Reading) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษา ในลักษณะทักษะสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากการอ่าน ทั้งการฟัง การพูดและการเขียน ภายหลังจากที่ได้ฝึก ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการอ่านแล้ว โดยอาจฝึกการแข่งขันเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ไวยากรณ์ จาก เรื่องที่ได้อ่าน เป็นการตรวจสอบทบทวนความรู้ ความถูกต้องของคำศัพท์ สำนวน โครงสร้าง ไวยากรณ์ หรือฝึกทักษะการฟังการพูดโดยให้ผู้เรียนร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องแล้วช่วยกัน หาคำตอบ สำหรับผู้เรียนระดับสูง อาจให้พูดอภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์หรือเจตคติของผู้เขียนเรื่องนั้น หรือฝึกทักษะการเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน เป็นต้น

2.2.5 เกณฑ์การประเมินทักษะการอ่าน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อย และเกณฑ์ที่กำหนด ความสามารถรวม ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ด้านคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวน ความรู้ด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบท การกำหนด หน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรือขออนุญาต เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเขียนเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน และสามารถตอบคำถามโดยการเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้ได้ใจความเดิม หรือสามารถ ตอบคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเรียงลำดับข้อความได้ โดยใช้ความรู้ในด้านคำศัพท์และความรู้ ด้านไวยากรณ์

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการ โยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเข้ากับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือ รายละเอียดที่ให้ข้อมูลขัดแย้งกัน และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่างๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุ แก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่ได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความ และ สุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปบทอ่านได้ว่า เป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ เข้าใจ เจตนา ทศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ วิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมิน

บทอ่านได้มีความชัดเจน เข้าสู่ประเด็นอย่างไม่อ้อมค้อม และใช้ภาษาได้กระชับหรือไม่ ในการประเมินความสามารถในการอ่านนี้ สามารถใช้เกณฑ์ความสามารถแบบแยกย่อยหรือแบบรวมก็ได้ หรืออาจใช้เกณฑ์ทั้งสองแบบประยุกต์รวมกัน โดยให้น้ำหนักเกณฑ์แบบรวมมากกว่าย่อย

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด (Good, 1973) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การทำให้สำเร็จ (Accomplishment) หรือประสิทธิภาพของการปฏิบัติในลักษณะที่กำหนดให้ หรือ ด้านความรู้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) ที่ กำหนดให้ หรือคะแนนที่ได้จากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายหรือทั้งสองอย่าง

วรรณ อิงสิทธิพลพร (2544) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก ค่านิยมต่างๆ ความสัมฤทธิ์ผลนี้ อาจจะทดสอบ ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป เช่น การสอบซ่อม การสอบกลางปี การสอบ ประจำเดือนหรือประจำปี เป็นต้น

สมบุญรัตน์ยะ (2545) เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียน ว่ามีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เรียนรู้มาแล้วหรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

นิพนธ์วรรณเวช (2550) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการเรียน อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ และเมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แล้วนั่นเอง

ประทีป สุกพิมล (2554) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติ ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหรือข้อมูลความรู้ที่กำหนดไว้ และบ่งบอกถึง สมรรถภาพทางสติปัญญาที่สามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความหมายที่กล่าวมาแล้ว สรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ว่า คือ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติอันเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งอาจวัดได้จากการทดสอบ ระหว่างหรือหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ด้วยการทดสอบ จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบทดสอบวัดจุดประสงค์ เป็นต้น

2.3.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภัทธา นิคมานนท์ และวรรณิ รูปจำดี (2540) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัยว่าโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่ 2 คือแบบทดสอบแบบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบประเภทถูก – ผิด จับคู่ เติมคำและเลือกตอบ โดยใช้เกณฑ์ที่ใช้จำแนกประเภทของแบบทดสอบได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบและนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบอัตนัย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่ถามให้ผู้สอบตอบสั้นๆ ในขอบเขตจำกัดคำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้ 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น ข้อสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลง วิชาประดิษฐ์ ให้ประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ การให้คะแนนจากการทดสอบประเภทนี้ครูต้องพิจารณาทั้งด้านคุณภาพผลงาน ความถูกต้องของวิธีการปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่วและปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้เขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การโต้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการคิดความแม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่าย แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบต้องแข่งขันกันสอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุด แบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยากและให้เวลาทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย โดยมีจุดประสงค์หลักคือเพื่อปรับปรุงการเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลายๆเรื่องหลายๆเนื้อหาหลายๆจุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ตอนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปีการศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญคือใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบไปวัดประเมิน จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรอบรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใดเหมาะสำหรับใช้เพื่อการสอบที่มีการแข่งขันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปเร้าผู้สอบโดยการพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูป กิริยาท่าทางหรืออุปกรณ์ต่างๆไปเร้าให้ผู้สอบตอบสนอง

สัวน สายยศและอังคณา สายยศ (2543) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บกพร่องตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะได้เรียนในบทเรียนใหม่ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูผู้สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าการเรียนการในเรื่องใดๆก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานที่มีคู่มือดำเนินการสอบออกวิธีสอบและยังมีมาตรฐานในด้าน การแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนกันเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ ซึ่งควรวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆดังนี้

1. ความรู้ ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. การนำไปใช้
4. การวิเคราะห์
5. การสังเคราะห์
6. การประเมินค่า

สมนึก ภัททิยชนี (2546) แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนผ่านมาแล้ว อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐานซึ่งทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการในการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้ว จะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามได้ ซึ่งควรจัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วัดด้านความรู้ความจำ
2. วัดด้านความเข้าใจ
3. วัดด้านการนำไปใช้
4. วัดด้านการวิเคราะห์
5. วัดด้านการสังเคราะห์
6. วัดด้านการประเมินค่า

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียนซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบ เขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอน วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

สรุปได้ว่าประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็นหลาย ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นมาเอง แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบภาคปฏิบัติ แบบทดสอบเขียนตอบ แบบทดสอบด้วยวาจา แบบทดสอบวัดความเร็ว แบบทดสอบย่อย แบบทดสอบรวม แบบทดสอบอิงเกณฑ์ แบบทดสอบอิงกลุ่ม การจะเลือกใช้แบบทดสอบ ประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของรายวิชานั้นๆ ที่เหมาะสม

2.3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ สามารถปรับปรุงได้โดยฝึกเขียนข้อสอบได้รับความวิจาร์ณและข้อเสนอแนะ ผู้สอนต้องเข้าใจทั้งจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะวัด ต้องรู้ถึง กระบวนการคิดในการปฏิบัติงานของผู้เรียน รู้ระดับความสามารถในการอ่านและการใช้ศัพท์ของผู้สอบ รู้จักลักษณะเด่นและข้อบกพร่องของข้อสอบแต่ละชนิดเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสม

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) ให้แนวการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจสอบข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

สุมาลี จันทร์ชลอ (2547) เสนอวิธีการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังนี้

1. ข้อสอบควรใช้ประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญของการสอนที่สามารถสอบวัดได้โดยใช้แบบทดสอบที่เป็นข้อเขียน
2. ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ที่เป็นเนื้อหาและจุดประสงค์ที่เป็นกระบวนการ การสำคัญที่เน้นในหลักสูตร
3. ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ในการวัด เช่น วัดประเมินความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือวัดเพื่อแยกผู้ที่ได้เรียนรู้
4. ข้อสอบควรมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่านและมีความยาวที่พอเหมาะ

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ที่เป็นเนื้อหาและจุดประสงค์ที่เป็นกระบวนการสำคัญที่เน้นในหลักสูตร ซึ่งต้องมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่านและมีความยาวที่พอเหมาะ หลังจากนั้นทำการเขียนข้อสอบพร้อมทั้งตรวจทานข้อสอบ แล้วนำไปจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง ทำการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ สุดท้ายจัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

2.3.4 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรพิศ เกื่อนมณเฑียร (2549) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ใช้สำหรับ

1. วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
2. ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ให้แยกประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆตามความสามารถ
4. การวินิจฉัยสมรรถภาพเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือได้ตรงจุด
5. เปรียบเทียบความงอกงาม
6. ตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียน
7. พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา
8. การแนะแนว
9. การประเมินผลการศึกษา
10. การศึกษาค้นคว้าวิจัย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) ประโยชน์ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. ใช้สำรวจทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งการเรียนในโรงเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ปกติ ให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น

2. ใช้เนาะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับการสอบได้สอบตกของแต่ละบุคคลจุดอ่อน และจุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนฉลาด และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน

3. ใช้จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

4. ช่วยในการวิจัยทางการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาที่สอบแตกต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นเครื่องมือวัด

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มแล้วทำการเปรียบเทียบตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่หากเกิดผลในทางที่ดีก็ดำเนินต่อ แต่ถ้าหากไม่บรรลุจุดประสงค์ก็นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนหรือทำการวิจัยแล้วทำการประเมินผลการศึกษาอีกครั้ง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning : CL)

จากแนวคิดของ สลาบิน (Slavin, 1987) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันหมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์ที่ผู้เรียนทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุถึงความสำเร็จในงานหรือเป้าหมายที่ร่วมกัน

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson&Johnson, 1994) กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งในระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกันนั้น แต่ละคนจะแสวงหาผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม การเรียนรู้ร่วมกันจึงเป็นการเรียนรู้วิธีที่ถูกลำนำใช้อย่างกว้างขวาง

ลูคัส (Lucas, 1998) ให้ความหมายความร่วมมือในการทำงานขององค์กรว่า เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของบุคคล หรือความต้องการขององค์กรในการร่วมกันรับผิดชอบงาน มีการร่วมมือกันของบุคคล มีการสร้างเครือข่ายการทำงาน มีกลุ่มร่วมมือสมาชิกมีการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง และรู้สึกว่าคุณได้รับการไว้วางใจจากผู้อื่น

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตันและคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมแรงรวมพลัง (Collaborative Learning) ว่าการเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนการสอนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกันเน้นการมีความสนใจร่วมกันของสมาชิกมากกว่าระดับความสามารถ บทบาทของสมาชิกทุกคนมีความชัดเจนและทำงานไปพร้อม ๆ กัน ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนแบบนี้เน้นการยอมรับในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้ตลอดเวลา

ราชบัณฑิตสถาน (2551) เรียกว่า การร่วมกันเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากที่บุคคลรวมตัวกันทำงานอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีเสมอกัน โดยเน้นการรวมพลังและกระบวนการทำงานที่ดี

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) เป็นรูปแบบของวิธีการทางสังคม ที่มีการพูดคุย เรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนเพื่อสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และสนับสนุนการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือกันเรียนรู้และการช่วยเหลือกัน อาจร่วมมือกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน การทำงานร่วมกันดังกล่าวนี้จะประกอบด้วย การวางแผนกำหนดเป้าหมาย ทำแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตามที่กำหนด โดยสมาชิกทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างพลัง และการช่วยเหลือกัน

2.4.1 พื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกัน

บาร์คเลย์ครอส และ เมเจอร์ (Barkley, Cross & Major, 2004) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้ร่วมกันมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางพุทธิปัญญา และ คอนสตรัคติวิสต์ ดังนี้

1. การเชื่อมต่อกับพุทธิปัญญา (Cognitive Connection)

การเชื่อมกันกับทางสติปัญญาจะคู่ขนานไปกับการทำงานของเส้นประสาทในสมอง นักพุทธิปัญญาสมัยใหม่ได้กล่าวถึงโครงสร้างทางจิตใจ (Mind) ที่เรียกว่า สกิวมา (Schema หรือ Schemata) ที่เป็นโครงสร้างที่ประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ความคิด ความสัมพันธ์ระหว่างระบบต่าง ๆ เช่น คนมีสกิวมาเกี่ยวกับวิทยาลัย ก็จะเชื่อมโยงไปถึง ลักษณะของนักเรียน รูปแบบของคณะ ที่ตั้ง เป็นต้น ดังนั้น สกิวมาจึงเป็นการรวบรวม จัดระเบียบสารสนเทศเข้าด้วยกันเพื่อสร้างเป็น ความคิดรวบยอด (Concept) จากที่ยกตัวอย่างแต่ละคนก็จะมีสกิวมาเรื่องวิทยาลัยแตกต่างกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นถ้าเขามีความรู้เดิมมาก่อน ทั้งนี้การค้นหาสารสนเทศในสมองก็เป็นเรื่องที่ยาก มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความลึกซึ้ง (Deep) และลักษณะที่ผิวเผิน (Surface) ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการเรียนรู้ ของ ซาลโจ (Saljo, 1979) ที่พบคำตอบในรูปแบบที่เป็นลำดับเกี่ยวกับความเข้าใจ ได้ดังนี้

1.1 การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งสารสนเทศ หรือ การรู้ให้มาก (Knowing a Lot)

1.2 การเรียนรู้ คือ ความทรงจำ (Memorizing) หรือ การจัดเก็บ สารสนเทศ

1.3 การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งข้อเท็จจริง และทักษะที่ใช้

1.4 การเรียนรู้จะทำให้สร้างสัมผัสการรับรู้ หรือ สร้างความหมาย แตกต่างกันไปตาม

สารสนเทศ

1.5 การเรียนรู้ เป็นการทำให้เข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการทำ ความเข้าใจ (Understanding) ด้วยการตีความหมายหลายครั้ง (Reinterpret)

2. การเชื่อมต่อทางสังคม (Social Connections)

จากฐานแนวคิดของ วีก็อตสกี (Vygotsky, 1986) ที่กล่าวถึง บริเวณความใกล้เคียง พัฒนาการทางปัญญาหรือ Zone of proximal development (ZPD) ซึ่งเป็นขอบเขต (Range) ระหว่าง 2 สิ่ง คือสิ่งหนึ่งเป็นขอบเขตที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองโดยอิสระกับอีกขอบเขตที่เด็ก สามารถทำได้ เช่นกัน แต่ต้องได้รับการแนะนำจากผู้ชำนาญการ โดยธรรมชาติแล้วเด็ก ๆ เขาจะทำอะไรโดย การสังเกตโดยจะอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่พวกเขามี นอกจากการมีปฏิสัมพันธ์ก็คือ “ประสบการณ์” (Experience) วีก็อตสกี ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตระหว่างการทำที่สามารถทำ ได้ด้วยตนเองกับการทำได้โดยอาศัยการชี้แนะ ความแตกต่างดังกล่าวทำให้เกิดประโยชน์ต่อ นักการศึกษา

2.4.2 ลักษณะเฉพาะของการเรียนรู้ร่วมกัน

ลักษณะการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) มี ดังนี้

1. การแบ่งปันความรู้ระหว่างครูกับผู้เรียน การแบ่งปันความรู้แบบดั้งเดิมในห้องเรียน ครูเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติโดยประสบการณ์และเกิดความรู้
2. การแบ่งปันการควบคุมห้องเรียนระหว่างครูกับผู้เรียน ครูเป็นผู้กำหนดเป้าหมายส่วน นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายและประเมินความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ที่ได้ร่วมกัน ของสมาชิก
3. ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง โดยผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการเรียน
4. ความหลากหลายของสมาชิกในกลุ่ม ครูให้ผู้เรียนจัดกลุ่มแล้วทำงานร่วมกันตาม เป้าหมาย

2.4.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

มนต์ชัย (2551) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้ร่วมกัน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependence)
2. การมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face to Face Promotive Interaction)
3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability)
4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skill)
5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

2.4.4 เทคนิคการเรียนรู้แบบเรียนรู้ร่วมกัน

บาร์คเลย์ครอส และ เมเจอร์ (Barkley, Cross & Major, 2004) ได้แบ่งเทคนิควิธีการเรียนรู้ร่วมกันออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคสำหรับการอภิปราย (Techniques for Discussion) เป็นเทคนิคที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิด และ ความเห็น และเป็นที่ยอมรับใช้กันเนื่องจาก การอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันจะช่วยผู้เรียนได้ ในการหาวิธีการในการใช้ความคิด และเรียนรู้ด้วยการสื่อสาร กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด เกี่ยวกับ หลักการ ลักษณะนิสัย และ ภาษา ทำให้ผู้เรียนได้มุมมองหลากหลาย มีความท้าทาย ชวนคิด ชับซ้อน ซึ่งเทคนิคนี้จะช่วยให้ผู้เรียนลึกซึ้งและอยู่ในความจำได้นาน เทคนิคนี้ ก่อนข้างยากที่จะทำให้ผู้มีส่วนร่วมทั้งหลายแสดงความคิดเห็นกันถ้านักเรียนยังแสดงบทบาทเป็นเพียงผู้ที่นั่งรับฟังเฉย ๆ เทคนิคนี้ต้องการการพูดคุย แสดงความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ซึ่งนักเรียนจะไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเพราะกลัวว่ามุมมองตนเองอาจจะไม่ถูกต้อง หรือ ถูกมองว่าไม่ฉลาด อย่างไรก็ตามครูก็ต้องสร้างบรรยากาศให้เกิดความท้าทายในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการอภิปราย

2. เทคนิคสำหรับการสลับกันสอน (Reciprocal Teaching) สิ่งที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการสอนแต่ละครั้งก็คือ ครู และ ผู้เรียนต้องมีเป้าหมาย และอีกวิธีการที่น่าสนใจก็คือ ให้ผู้เรียนสอนผู้เรียนด้วยตัวเอง วิธีการแลกเปลี่ยน หรือ สลับกัน (Reciprocal) นักเรียนจะเป็นทั้ง ครู และ ผู้เรียน และมีการร่วมมือเพื่อช่วยเหลือในการเรียนรู้ซึ่งกันและผ่านคู่ของตนเอง

การสอนแบบแลกเปลี่ยนนี้ ในการปฏิบัติจริงพบว่ามีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้มาก เป็นการลงมือปฏิบัติมากกว่าจะเป็นผู้รับ ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้รับความรู้หรือ ความเข้าใจ จะทำให้นักเรียนมีความรู้สูงขึ้น ที่จะทำความเข้าใจและเพียงพอที่จะเป็น โค้ชเพื่อช่วยเหลือคนอื่น การสลับกันสอนนี้ จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้และเกิดทักษะ ความเข้าใจกับคู่ของตนเอง

3. เทคนิคสำหรับการแก้ปัญหา (Techniques for Problem Solving) ครูส่วนมากจะสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหของผู้เรียน เนื้อหาที่ยุ่งยากจะเป็นแบบฝึกความคิด ปัญหาที่ใช้นำเสนอผู้เรียนที่เป็นยุทธศาสตร์การสอนที่มีประสิทธิภาพก็คือ การใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem-Based Learning) เป็นแรงจูงใจให้เกิดการค้นหาคำตอบที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จ การนำเสนอปัญหาต้องท้าทาย ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกการคิดเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ในการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีทางพุทธิปัญญาสามารถนำมาสนับสนุนความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาก็คือ

ผู้เรียนประยุกต์ใช้ปัญหาได้ทั่วไป ตารางต่อไปนี้เป็นกรอกแบบที่จะช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เทคนิคการใช้กราฟิก และการจัดระเบียบสารสนเทศ (Techniques Using Graphic Information Organizer) บางครั้งภาพก็มีคุณค่ามากกว่าคำเป็นพันคำ การจัดระเบียบกราฟิก เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการเปลี่ยนสารสนเทศที่ซับซ้อน เป็นการแสดงภาพอย่างมีความหมาย เพราะว่าสารสนเทศมีการจัดระเบียบแล้ว กราฟิกที่จัดระเบียบจะช่วยผู้เรียนให้ค้นพบรูปแบบ และการเชื่อมโยง ระหว่างความคิด ที่บางครั้งก็อาจจะเป็นไปได้เลยถ้าทำตามคำฟัง เพราะว่ามันจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของทั้งหมด และยังช่วยผู้เรียนมีมุมมองทั้งที่เป็นภาพรวม และรายละเอียดย่อ ๆ นอกจากนั้นยังช่วยในการตีความหมาย การทำความเข้าใจ และทำให้หยั่งรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะการจัดระเบียบกราฟิก ใช้คำเดี่ยว หรือ วลีสั้น ๆ และผสมผสานกับการแสดงภาพ หรือ ไดอะแกรม การจัดระเบียบกราฟิกจะมีความยืดหยุ่นในการใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป

5. เทคนิคที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเขียน (Techniques Focusing on Writing) ผู้เรียนมักจะใช้การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ที่การเขียนจะเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง สร้างความเข้าใจในหลักการ และเนื้อหา สำคัญต่อการได้มาซึ่งทักษะการคิด

2.4.5 รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันบนสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook)

จากการศึกษาถึงรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันในแบบที่ใช้ในห้องเรียนปกติ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้บนเครือข่าย จะมีลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่างรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม (Group Investigations)

รูปแบบการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม ได้เน้นการสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มซึ่งมีลักษณะเป็นโครงสร้างการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของทักษะการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์และการประเมินผล ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยใช้การสืบค้นแบบร่วมมือกันเพื่อการอภิปรายเป็นกลุ่มรวมทั้งวางแผนเพื่อผลิตโครงการของกลุ่มเมื่อนำการเรียนการสอนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก มีลักษณะการเรียนรู้ ดังนี้

ก. ผู้เรียนร่วมกันเสนอหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าจากสิ่งที่ได้เรียนไปผ่านทางสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก เพื่อให้ผู้สอนได้รับทราบเพื่อนำมาดำเนินการจัดเป็นหัวข้อหรือประเด็นการศึกษาต่อไป

ข. เมื่อผู้สอนได้จัดหัวข้อหรือประเด็นการศึกษาใน ฟอรัมแล้ว เมื่อผู้เรียนเข้าไปอ่านจะมีการแบ่งกลุ่มกันเอง โดยผู้เรียนจะเลือกเข้ากลุ่มตามหัวข้อที่ตนเองต้องการศึกษา ซึ่งมีสมาชิกกลุ่มประมาณ 4 – 6 คน จำนวนสมาชิกในกลุ่มของแต่ละหัวข้ออาจมีจำนวนไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของหัวข้อที่จะศึกษา แต่ละกลุ่มควรมีผู้เรียนที่มีความสามารถหลากหลายคละกันไป

ค. ผู้สอนจะแนะนำวิธีทำงานกลุ่ม การสืบค้น การรวบรวมข้อมูลความรู้ในแต่ละหัวข้อ โดยชี้แจงไว้ในส่วนรายละเอียด/คำชี้แจงของแต่ละหัวข้อหรือประเด็นการศึกษาตามรายละเอียดของงาน

ง. มีการกำหนดไว้ในหน้า “ข้อตกลงทางการเรียน” ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการศึกษาในหัวข้อของตน และแบ่งงานกันตามที่ได้วางแผนไว้ โดยสมาชิกแต่ละคน หรือสมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มจะเลือกหัวข้อย่อย (Subtopic) และเลือกวิธีแสวงหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ ด้วยตนเอง หลังจากนั้นสมาชิกแต่ละคนหรือแต่ละคู่ จะเสนอรายงานความก้าวหน้าและผลการทำงานให้กลุ่มทราบ โดยผ่านทาง โพสต์ (Post) ซึ่งสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำเสนอผลงาน

การประเมินผลงาน/การทำงาน และร่วมอภิปรายออนไลน์ผ่านการโพสต์ เกี่ยวกับรายงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มที่ได้เลือกหัวข้อย่อยไปศึกษาและรวบรวมจัดทำรายงานของกลุ่ม จากนั้นนำเสนอให้เพื่อนทั้งชั้นเรียนฟัง โดยการนำเสนอในลักษณะการ Upload File ไว้ในเว็บบอร์ดให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ศึกษา ทั้งนี้จะต้องส่งข้อมูลที่แนะนำเสนอให้กับผู้สอนได้พิจารณาก่อน และผู้สอนจะเป็นผู้ Upload File ไว้ให้ผู้เรียนทั้งชั้นได้ศึกษา

2. การเรียนการสอนแบบกลุ่มแข่งขันแบบแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ (Student Teams – Achievement Divisions หรือ STAD)

การเรียนการสอนตามรูปแบบ STAD เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือ ที่ใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบอื่นๆ หรือหลังจากที่ครูได้สอนผู้เรียนทั้งชั้นไปแล้ว และต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าร่วมกันภายในกลุ่มสืบเนื่องจากสิ่งที่ครูได้สอนไป ซึ่งใช้ได้กับทุกวิชา ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ป็นข้อเท็จจริง เกิดความคิดรวบยอด ค้นหาสิ่งที่มีคำตอบ ชัดเจน แน่นนอน เมื่อนำการเรียนการสอนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก มีลักษณะการเรียนรู้ ดังนี้

ก. ผู้สอนใช้ฟอรัมก่อนเรียนอธิบายงานที่ต้องทำในกลุ่ม ลักษณะการเรียนภายในกลุ่ม กฎ กติกา ข้อตกลงในการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วย

การกำหนดให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือกันและกัน เพื่อเพื่อนทุกคนเกิดการเรียนรู้ไปด้วยกัน

สมาชิกของกลุ่มต้องทำงานของตนเองให้เสร็จสมบูรณ์เพื่องานกลุ่มเสร็จสมบูรณ์ด้วย กล่าวคือ การที่สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นและเข้าใจในงานที่ทำงานอย่างชัดเจน

การปรึกษาหรือถามปัญหา ให้กระทำภายในกลุ่มเพื่อนก่อนที่จะถามครู
หลังทำงานเสร็จนั้นคือทุกคนในกลุ่มพร้อมได้รับการทดสอบ หรือการประเมินจากครู

ข. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดกลุ่ม โดยผู้เรียนจะได้รับมอบหมายให้อยู่ในกลุ่มเฉพาะ คณะความสามารถ ในกลุ่มหนึ่งจะมีสมาชิกจำนวน 4 – 5 คน หรือขึ้นอยู่กับจำนวนหัวข้อที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

ค. กำหนดระยะเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนออนไลน์ และหลังจากที่ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาตามบทเรียนออนไลน์แล้ว มีการมอบหมายใบงาน/แบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในกลุ่มของตนเอง และผู้เรียนต้องพยายามที่จะช่วยเหลือให้สมาชิกทุกคนเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมด และร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบตามใบงาน/แบบฝึกหัดที่ผู้เรียนแต่ละคนได้คิดคำตอบขึ้นมา และอภิปรายออนไลน์ร่วมกัน เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง ทั้งนี้โดยใช้ โพสต์ในสังคมออนไลน์เพชบุรีเป็นสื่อกลางในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสมาชิกกลุ่ม

ง. มีการประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไป โดยทดสอบคะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมารวมเป็นคะแนนของกลุ่มและหาค่าเฉลี่ย กลุ่มที่มีคะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล(Rewards) หรือมีการประกาศผลในบอร์ดของห้องเรียนรวมถึงในฟอรัมประกาศผลคะแนนด้วย

2.4.6 หลักเกณฑ์ของการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

Johnson and Johnson (1997) ได้สรุปหลักการเรียนรู้ร่วมกันที่เป็นกระบวนการทัศนคติใหม่ทางการศึกษา ไว้ดังนี้

1. องค์ความรู้คือการสร้าง การค้นคิดและเปลี่ยนแปลงโดยผู้เรียน ผู้สอนสร้างเงื่อนไขให้ผู้เรียนสามารถสร้างความหมายจากวัสดุในการเรียนโดยใช้กระบวนการผ่านโครงสร้างทางปัญญา และเก็บไว้ในความจำระยะยาวเพื่อจะสามารถนำกลับมาใช้

2. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการสร้างองค์ความรู้ การเรียนคือสิ่งที่ผู้เรียนทำไม่ใช่สิ่งที่ทำให้ผู้เรียน ผู้เรียนไม่ใช่คอยรับความรู้จากครูหรือหลักสูตร ผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนโดยใช้โครงสร้างทางปัญญาหรือสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่

3. การสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะและความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

4. การศึกษาคือการติดต่อระหว่างบุคคลของผู้เรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในการทำงานร่วมกัน

5. การสอนจะสมบูรณ์และมีประโยชน์ตามทฤษฎีจะต้องพิจารณาที่ผู้สอนว่าได้มีการอบรมทักษะและกระบวนการของการสอนแบบร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบการสอนแบบเดิม (Tradition Teaching) กับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

การสอนแบบเดิม (Tradition Teaching)	การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)
จัดสิ่งแวดล้อมให้ครูเป็นศูนย์กลาง	จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ครูเป็นผู้ควบคุม	ผู้เรียนเป็นควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง
อำนาจและความรับผิดชอบอยู่ที่ครู	อำนาจและความรับผิดชอบอยู่ที่ผู้เรียน
ครูเป็นผู้สอนและตัดสินใจ	ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจ
ประสบการณ์ในการเรียนมีพื้นฐานอยู่บนการแข่งขัน	การเรียนรู้อาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียน แบบร่วมกัน ผู้เรียนทำงานด้วยกันและช่วยเหลือ ผู้อื่นแลกเปลี่ยนทักษะและความคิด
ครูเป็นผู้อธิบายการจัดการงานในแต่ละวิชา	จัดการตามสภาพจริงในการทำโครงการ
เนื้อหาเป็นสิ่งที่สำคัญ	ช่องทางการใช้ข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญ
ความรู้ที่ได้มาจากการฝึกและปฏิบัติ	ความรู้มาจากการประเมินและการตัดสินใจซึ่งเป็น ความรับผิดชอบของผู้เรียน โดยการสร้าง องค์ความรู้ขึ้นมา

ที่มา : Theroux (2010 อ้างถึงในนริรัตน์ ศรียศศรี, 2554)

เมื่อพิจารณาจากตารางแล้วจะเห็นได้ว่า ลักษณะการสอนแบบเดิมมีครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนแต่การเรียนรู้ร่วมกันมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

2.5 การจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย

2.5.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายไว้ ดังนี้

กาน (Khan, 1997) และพาร์สัน (Parson, 1997) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนผ่านเว็บสรุปได้ว่าโปรแกรมการเรียนการสอนในรูปแบบของไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) มาใช้โดยการนำวัสดุช่วยการเรียนรู้ การศึกษาทางไกล สิ่งที่ต้องการส่งให้บางส่วนหรือทั้งหมด มาจัดการเรียนการสอนโดยเว็บสามารถกระทำได้ในหลากหลายรูปแบบและหลากหลายขอบเขตที่เชื่อมโยงกัน

แฮนนัม (Hannum, 1998) กล่าวถึงการเรียนการสอนผ่านเว็บว่าเป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ตบนพื้นฐานของหลักและวิธีการออกแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบ

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2542) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนสื่อบนเครือข่ายหมายถึงการผนวกคุณสมบัติสื่อหลายมิติหรือไฮเปอร์มีเดียเข้ากับคุณสมบัติของเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Learning without Boundary)

วิชุดา รัตนเพียร (2542) กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านสื่อบนเครือข่ายเป็นการนำเสนอโปรแกรมบทเรียนบนเว็บเพจ โดยนำเสนอผ่านบริการเว็ลด์ไวด์เว็บในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งผู้ออกแบบและสร้างโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านสื่อบนเครือข่ายจะต้องคำนึงถึงความสามารถและบริการที่หลากหลายของอินเทอร์เน็ตและนำคุณสมบัติต่างๆเหล่านั้นมาใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวว่า การเรียนการสอนสื่อบนเครือข่ายเป็นการใช้เครือข่ายในการเรียนการสอน โดยนำเสนอบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติของวิชาทั้งหมดตามหลักสูตรหรือเพียงใช้เสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการสอนก็ได้รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ประกอบกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อาจกล่าวโดยสรุปว่าบทเรียนบนเครือข่ายเป็นการนำเสนอโปรแกรมบทเรียนบนเว็บเพจในลักษณะสื่อหลายมิติหรือไฮเปอร์มีเดียข้อความภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหวและเสียงเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน โดยนำเสนอผ่านบริการเว็ลด์ไวด์เว็บใน

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะเวลา และเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน

2.5.2 ประเภทของการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณสมบัติหลากหลายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาดังนั้นการเรียนการสอนบนเครือข่ายจึงสามารถทำได้หลายลักษณะในแต่ละสถาบันหรือในแต่ละเนื้อหาหลักสูตรก็จะมีวิธีการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายที่แตกต่างกันออกไปซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายดังนี้

พาร์สัน (Parson, 1997) ได้แบ่งประเภทของการเรียนการสอนผ่านเว็บออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. วิชาเดี่ยว (Stand-alone Courses) วิชาเดี่ยวเป็นเว็บที่มีการบรรจุเนื้อหา (Content) หรือเอกสารในรายวิชาเพื่อการสอนเพียงอย่างเดียวเป็นวิชาเดี่ยวที่มีเครื่องมือและแหล่งที่เข้าไปถึงและเข้าหาได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตลักษณะของการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีลักษณะเป็นแบบวิชาเขตนักศึกษาจำนวนมากที่เข้ามาใช้งานจริงแต่มีลักษณะการสื่อสารส่งข้อมูลระยะไกลและมักจะเป็นการสื่อสารทางเดียว

2. วิชาสนับสนุนรายวิชา (Web Supported Courses) เป็นวิชาเดี่ยวที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่มีลักษณะเป็นการสื่อสารสองทางที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและมีแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาให้มากมีการกำหนดงานให้ทำบทเรียนที่กำหนดให้อ่านมีการร่วมกันอภิปรายการตอบคำถามมีการสื่อสารอื่นๆผ่านคอมพิวเตอร์มีกิจกรรมต่างๆที่ทำให้ทำในรายวิชาที่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งทรัพยากรอื่นๆเป็นต้น

3. วิชาทรัพยากรการศึกษา (Web Pedagogical Resources) เป็นเว็บที่มีรายละเอียดทางการศึกษาการเชื่อมโยงไปยังเว็บอื่นๆเครื่องมือวัตถุดิบและรวมรายวิชาต่างๆ ที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษาไว้ด้วยกันและยังรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาไว้บริการทั้งหมดและเป็นแหล่งสนับสนุนกิจกรรมต่างๆทางการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและไม่ใช่วิชาการโดยการใช้สื่อที่หลากหลายรวมถึงการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วย

ซึ่งทั้งนี้ในกระบวนการการเรียนการสอนจะถือว่าลักษณะวิชาเดี่ยวและวิชาสนับสนุนรายวิชาเป็นการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีแนวคิดที่ช่วยในการเรียนการสอนในรายวิชาแต่ในขณะที่เว็บทรัพยากรการศึกษาจะเป็นรูปของการให้บริการการจัดการในการบริหารและช่วยสนับสนุนในกิจกรรมการเรียนของสถาบันโดยมองภาพรวมของการจัดการทั้งสถาบัน

2.5.3 การออกแบบการเรียนการสอนบนเครือข่าย

ในการออกแบบและพัฒนาเว็บการเรียนการสอนผ่านให้มีประสิทธิภาพนั้นมีนักการศึกษาหลายท่านให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการที่จะใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนดังนี้

ดิลลอน (Dillon, 1995) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสร้างบทเรียนที่มีลักษณะเป็นสื่อหลายมิติ (Hypermedia) ซึ่งหลักการนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาเว็บเพื่อการเรียนการสอนแนวคิดดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนและเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน

2. วางแผนเกี่ยวกับการจัดรูปแบบโครงสร้างของเนื้อหาศึกษาคุณลักษณะของเนื้อหาที่จะนำมาใช้เป็นบทเรียนว่าควรจะนำเสนอในลักษณะใด

3. ออกแบบโครงสร้างเพื่อการเข้าถึงข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้ออกแบบควรศึกษาทำความเข้าใจกับโครงสร้างของบทเรียนแบบต่างๆ โดยพิจารณาจากลักษณะผู้เรียนและเนื้อหาว่าโครงสร้างลักษณะใดจะเอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียนได้ดีที่สุด

4. ทดสอบรูปแบบเพื่อหาข้อผิดพลาดจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขและทดสอบซ้ำอีกครั้งจนแน่ใจว่าเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปใช้งาน

อิรุมิ และ เบอรัมูเดส (Hirumi & Bermudez, 1996) เสนอกระบวนการในการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอนผ่านเว็บไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1. วิเคราะห์ทรัพยากรต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. ออกแบบการเรียนการสอน
3. พัฒนาเว็บเพจโดยใช้แผนโครงเรื่อง (Storyboard) ช่วยในการสร้างและกำหนดโครงสร้างของข้อมูล

4. นำเว็บไปใช้ในการเรียนการสอน

5. ประเมินผลการใช้งาน

เพอร์นิตี และ คาสาติ (Pernici & Casati, 1997) ได้แยกย่อยกระบวนการออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่จำเป็นต่อการออกแบบซึ่งประกอบด้วย การตั้งวัตถุประสงค์ การกำหนดผู้เรียนและสิ่งที่จำเป็นในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

2. ผู้สอนต้องกำหนดแนวทางในการสร้างเว็บไซต์ได้แก่ เนื้อหาที่จะใช้ กิจกรรมต่างๆ ขั้นตอนการเรียนการสอน

3. เป็นการออกแบบในแนวกว้าง (Design in the Large) โดยผู้สอนจะต้องวางแผนลักษณะการเข้าสู่เนื้อหา (Navigation) ซึ่งรวมถึงการกำหนดรายการต่างๆ (Menus) และการเรียงลำดับของข้อมูล

4. เป็นการออกแบบในแนวแคบ (Design in the Small) คือการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่มีในแต่ละหน้า

คาน (Khan, 1997) ได้กล่าวไว้ว่าการออกแบบเว็บที่ดีมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจถึงคุณลักษณะ 2 ประการของโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บ

1.คุณลักษณะหลัก (Key Features) เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บทุกโปรแกรม ตัวอย่างเช่นการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน ผู้สอนหรือผู้เรียน คนอื่นๆการนำเสนอบทเรียนในลักษณะของสื่อหลายมิติ (Multimedia) การนำเสนอบทเรียนระบบเปิด (Open System) กล่าวคืออนุญาตให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เว็บเพจอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายได้ (Online Search) ผู้เรียนควรที่จะสามารถเข้าสู่โปรแกรมการเรียนผ่านเว็บจากที่ใดก็ได้ทั่วโลกรวมทั้งผู้เรียนควรที่จะสามารถควบคุมการเรียนของตนเองได้

2.คุณลักษณะเพิ่มเติม (Additional Features) เป็นคุณลักษณะประกอบเพิ่มเติมซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและความยากง่ายของการออกแบบเพื่อนำมาใช้งานและการนำมาประกอบกับคุณลักษณะหลักของโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บตัวอย่างเช่น ความง่ายในการใช้งานของโปรแกรมมีระบบป้องกันการลักลอบข้อมูลรวมทั้งระบบให้ความช่วยเหลือบนเครือข่ายมีความสะดวกในการแก้ไข ปรับปรุงโปรแกรม เป็นต้น

โจนส์และฟาร์ควอร์ (Jones & Farquar, 1997) ได้แนะนำหลักการออกแบบเบื้องต้นที่จะเป็นจุดเริ่มในการพัฒนาเว็บเพื่อการเรียนการสอนดังนี้

1.ควรมีการจัดโครงสร้างหรือจัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจนการที่เนื้อหามีความต่อเนื่องไปไม่สิ้นสุดหรือกระจายมากเกินไปอาจทำให้เกิดความสับสนต่อผู้ใช้ได้ฉะนั้นจึงควรออกแบบให้มีลักษณะที่ชัดเจนแยกย่อยออกเป็นส่วนต่างๆจัดหมวดหมู่ในเรื่องที่สัมพันธ์กันรวมทั้งอาจมีการแสดงให้ผู้เห็นแผนที่โครงสร้างเพื่อป้องกันความสับสนได้

2.กำหนดพื้นที่สำหรับการเลือก (Selectable Areas) ให้ชัดเจนซึ่งโดยทั่วไปจะมีมาตรฐานที่ชัดเจนอยู่แล้วเช่นลักษณะของไฮเปอร์เท็กซ์ที่เป็นคำสีฟ้าและขีดเส้นใต้พยายามหลีกเลี่ยงการออกแบบที่ขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไปที่คนส่วนใหญ่ใช้ยกเว้นจะมีความจำเป็นที่ต้องใช้นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการทำให้ตัวเลือกเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งปกติเมื่อมีการคลิกคำหรือ

ข้อความใดๆ เมื่อกลับมาที่หน้าเดิมคำหรือข้อความนั้นๆก็จะเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นสีแดงเข้มเพื่อบอกให้ทราบว่าผู้ใช้ได้เลือกส่วน นั้นไปแล้วในการออกแบบจึงควรใช้มาตรฐานเดิมแบบนี้เช่นกัน

3.กำหนดให้แต่หน้าจอภาพสั้นๆทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าผู้ใช้ไม่ชอบการเลื่อนขึ้นลง (Scroll) (Nielsen, 1996 อ้างถึงใน Jones & Farquar, 1997) อีกทั้งยังเสียเวลาในการโหลดนานและยุ่งยากต่อการพิมพ์ที่ผู้ใช้ต้องการเนื้อหาเพียงบางส่วนแต่ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้หน้ายาวก็ควรกำหนดเป็นพื้นที่แต่ละส่วนของหน้าโดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกไปยังจุดต่างๆ ได้ในหน้าเดียวในลักษณะของบุ๊กมาร์ค (Bookmark)

4.ลักษณะการเชื่อมโยงที่ปรากฏในแต่ละหน้าหากมีทั้งการเชื่อมโยงในหน้าเดียวกันและการเชื่อมโยงไปยังหน้าอื่นๆหรือออกจากหน้าจอไปยังหน้าจอใหม่จะก่อให้เกิดการสับสนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้เรียนใช้โปรแกรมที่มีอยู่ในโปรแกรมค้นผ่าน (Web Browser) อาจทำให้ผู้เรียนหลงทางได้ฉะนั้นจึงต้องออกแบบให้มีความแตกต่างและชัดเจน

5.ต้องระวังเรื่องของตำแหน่งในการเชื่อมโยงการที่จำนวนการเชื่อมโยงมากและกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปในหน้าอาจก่อให้เกิดความสับสนการออกแบบที่ดีควรจัดการเชื่อมโยงไปยังหน้าอื่นๆอยู่รวมกันเป็นสัดส่วนมีลำดับก่อนหลังหรือมีหมายเหตุประกอบ เช่นจัดรวมไว้ส่วนล่างของหน้าจอ เป็นต้น

6.ความเหมาะสมของคำที่ใช้เชื่อมโยงคำที่ใช้สำหรับการเชื่อมโยงจะต้องเข้าใจง่าย มีความชัดเจนและไม่สั้นจนเกินไป

7.ความสำคัญของข้อมูลควรอยู่ส่วนบนของหน้าจอภาพหลีกเลี่ยงการใช้กราฟิกด้านบนของหน้าจอเพราะถึงแม้จะดูดีแต่ผู้เรียนจะเสียเวลาในการได้รับข้อมูลที่ต้องการ

จากที่กล่าวมาการเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการจัดการอย่างจริงจังและนำเสนอข้อมูลที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยเฉพาะดังนั้นการออกแบบเว็บช่วยสอนจึงต้องพิจารณาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และการจัดระเบียบของเนื้อหาในบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีระบบ

2.5.4 ประโยชน์การเรียนการสอนบนเครือข่าย

ประโยชน์ของการเรียนการสอนผ่านเว็บมีมากมายหลายประการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นมิติใหม่ของเครื่องมือและกระบวนการในการเรียนการสอน โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนผ่านเว็บไว้ดังนี้

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2543) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของเว็บซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีอยู่ 8 ประการ ได้แก่

1. การที่เว็บเปิดโอกาสให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับเนื้อหาบทเรียน
2. การที่เว็บสามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของสื่อประสม (Multimedia)
3. การที่เว็บเป็นระบบเปิด (Open System) ซึ่งอนุญาตให้ผู้ใช้มีอิสระในการเข้าถึงข้อมูลได้ทั่วโลก
4. การที่เว็บอุดมไปด้วยทรัพยากร เพื่อการสืบค้นออนไลน์ (Online Search/Resource)
5. ความไม่มีข้อจำกัดทางสถานที่และเวลาของการสอนบนเว็บ (Device, Distance and Time Independent) ผู้เรียนที่มีคอมพิวเตอร์ในระบบใดก็ได้ซึ่งต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ตจะสามารถเข้าเรียนจากที่ใดก็ได้ในเวลาใดก็ได้
6. การที่เว็บอนุญาตให้ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุม (Learner Controlled) ผู้เรียนสามารถเรียนตามความพร้อมความถนัดและความสนใจของตน
7. การที่เว็บมีความสมบูรณ์ในตนเอง (Self - contained) ทำให้เราสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมดผ่านเว็บได้ การที่เว็บอนุญาตให้มีการติดต่อสื่อสารทั้งแบบเวลาเดียว (Synchronous Communication) เช่น Chat และต่างเวลากัน (Asynchronous Communication) เช่น Web Board เป็นต้น

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2544) ได้กล่าวถึงการสอนบนเว็บมีข้อดีอยู่หลายประการ กล่าวคือ

1. การสอนบนเว็บเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลหรือไม่มีเวลาในการมาเข้าชั้นเรียนได้เรียนในเวลาและสถานที่ๆ ต้องการซึ่งอาจเป็นที่บ้าน ที่ทำงานหรือสถานศึกษาใกล้เคียงที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตได้ การที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังสถานศึกษาที่กำหนดไว้จึงสามารถช่วยแก้ปัญหาในด้านของข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ศึกษาของผู้เรียนเป็นอย่างดี
2. การสอนบนเว็บยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในภูมิภาคหรือในประเทศหนึ่งสามารถที่จะศึกษาถกเถียง อภิปราย กับอาจารย์ครูผู้สอนซึ่งสอนอยู่ที่สถาบันการศึกษาในนครหลวงหรือในต่างประเทศก็ตาม
3. การสอนบนเว็บนี้ ยังช่วยส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเนื่องจากเว็บเป็นแหล่งความรู้ที่เปิดกว้างให้ผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสามารถเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา การสอนบนเว็บสามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้ รวมทั้งมีทักษะในการตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Meta-Cognitive Skills) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสอนบนเว็บ ช่วยหลายกำแพงของห้องเรียนและเปลี่ยนจากห้องเรียน 4 เหลี่ยม ไปสู่โลกกว้างแห่งการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพสนับสนุนสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับปัญหาที่พบในความเป็นจริง โดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้ตามบริบทในโลกแห่งความเป็นจริง (Contextualization) และการเรียนรู้จากปัญหา (Problem-Based Learning) ตามแนวคิดแบบConstructivism

5. การสอนบนเว็บเป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีศักยภาพเนื่องจากที่เว็บได้กลายเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการรูปแบบใหม่ครอบคลุมสารสนเทศทั่วโลกโดยไม่จำกัดภาษาการสอนบนเว็บช่วยแก้ปัญหาของข้อจำกัดของแหล่งค้นคว้าแบบเดิมจากห้องสมุดอันได้แก่ปัญหาทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่จำกัดและเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลเนื่องจากเว็บมีข้อมูลที่หลากหลายและเป็นจำนวนมากรวมทั้งการที่เว็บใช้การเชื่อมโยงในลักษณะของไฮเปอร์มีเดีย (สื่อหลายมิติ) ซึ่งทำให้การค้นหาทำได้สะดวกและง่ายด้ายกว่าการค้นหาข้อมูลแบบเดิม

6. การสอนบนเว็บจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของเว็บที่เอื้ออำนวยให้เกิดการศึกษาในลักษณะที่ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นได้ตลอดเวลาโดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง ตัวอย่างเช่นการให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ บนเครือข่ายการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสดงไว้บนเว็บบอร์ดหรือการให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้ามาพบปะกับผู้เรียนคนอื่นๆ อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในเวลาเดียวกันที่ห้องสนทนา เป็นต้น

7. การสอนบนเว็บเอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งการเปิดปฏิสัมพันธ์นี้อาจทำได้ 2 รูปแบบ คือ ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกันและ/หรือผู้สอนปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนในเนื้อหาหรือสื่อการสอนบนเว็บซึ่งลักษณะแรกนี้จะอยู่ในรูปของการเข้าไปพูดคุย พบปะ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกันส่วนในลักษณะหลังนั้นจะอยู่ในรูปแบบของการเรียนการสอนแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่ผู้สอนได้จัดทำไว้ให้ผู้เรียน

8. การสอนบนเว็บยังเป็นการเปิด โอกาสสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบันจากในประเทศและต่างประเทศทั่วโลกโดยผู้เรียนสามารถติดต่อสอบถามปัญหาขอข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจริงโดยตรงซึ่งไม่สามารถทำได้ในการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมนอกจากนี้ยังประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับการติดต่อสื่อสารในลักษณะเดิมๆ

9. การสอนบนเว็บเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานของตนสู่สายตาผู้อื่นอย่างง่ายด้าย ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะเพื่อนๆ ในชั้นเรียนหากแต่เป็นบุคคลทั่วไปทั่วโลกได้ดังนั้นจึงถือเป็นการสร้างแรงจูงใจภายนอกในการเรียนอย่างหนึ่งสำหรับผู้เรียนผู้เรียนจะพยายามผลิตผลงาน

ที่ดีเพื่อไม่ให้เสียชื่อเสียงตนเองนอกจากนี้ผู้เรียนยังมีโอกาสได้เห็นผลงานของผู้อื่นเพื่อนำมาพัฒนา
งานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

10. การสอนบนเว็บเปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยได้
อย่าง สะดวกสบายเนื่องจากข้อมูลบนเว็บมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) ดังนั้นผู้สอนสามารถ
อัปเดตเนื้อหาหลักสูตรที่ทันสมัยแก่ผู้เรียน ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้การให้ผู้เรียน ได้สื่อสารและ
แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทำให้เนื้อหาการเรียนมีความยืดหยุ่นมากกว่าการเรียนการ
สอนแบบเดิมและเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญการสอนบนเว็บสามารถ
นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของมัลติมีเดีย ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง เสียงภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ ภาพ 3
มิติ โดยผู้สอนและผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบของการนำเสนอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
ทางการเรียน

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนบนเครือข่ายมีประโยชน์ทางการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและ
รวดเร็วที่มีอินเทอร์เน็ตติดตั้งอยู่ สามารถกระทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่ง
ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ได้ อภิปรายโต้ตอบกับผู้เรียนอื่น หรือผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ได้อย่าง
อิสระ โดยไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่
เกิดแรงจูงใจในการเรียนทำให้เกิดความรู้ ความจำได้ดีขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้และ
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนสามารถอัปเดตเนื้อหาบทเรียนที่ทันสมัยแก่ผู้เรียนได้
ตลอดเวลา อีกทั้งสามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนได้ทันที

2.6 เจตคติต่อการเรียน

2.6.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติเป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคมหรือการเรียนรู้บุคคลตลอดจน
เหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่จะแสดงในโอกาสต่อไปเจตคติ
(Attitude) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสมและตามพจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) อ่านว่า “เจ-ตะ-คะ-ติ” หมายถึงท่าที่
ความรู้สึกแนวความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้มีการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมาย
ไว้แตกต่างกันดังนี้

โรบบิ้น (Robbin, 1993) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงการประเมินสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ
เกี่ยวกับวัตถุบุคคลหรือเหตุการณ์ซึ่งสะท้อนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

เฮร์เจนฮาร์น (Hergenhahn, 1994) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลในการตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆในทางใดทางหนึ่งเจตคติเป็นสิ่งที่ เป็นผลมาจากความรู้

เลฟตัน (Lefton, 1997) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงรูปแบบของความรู้สึกความเชื่อความ โนมเอียงของพฤติกรรมต่อบุคคลอื่นความคิดหรือวัตถุ

อังคณา สายยศ (2540) กล่าวว่าเจตคติมาจากภาษาอังกฤษว่าเอททิจูด (Attitude) ซึ่งแต่ เดิมใช้คำว่าทัศนคติแต่ปัจจุบันนิยมใช้คำว่าเจตคติซึ่งหมายถึงอารมณ์หรือความรู้สึกอันบังเกิดจาก การรับรู้ต่อสิ่งนั้นๆ โดยแสดงพฤติกรรมโน้มเอียงอย่างใดอย่างหนึ่งในรูปการประเมินเช่นชอบ – ไม่ชอบ เป็นต้น

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2541) กล่าวว่าเจตคติเป็นอหิมาสัยหรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งคนวัตถุสิ่งของหรือความคิดอาจจะเป็น ทางบวกหรือทางลบก็ได้ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้นถ้า มีเจตคติทางลบต่อสิ่งใดก็จะหลีกเลี่ยง

นิพนธ์ แจ่มเอี่ยม (2547) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลที่จะ ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งเราสามารถรู้ได้โดยดูจากพฤติกรรมของ บุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างไร

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายของเจตคติได้ว่าเจตคติหมายถึง ความรู้สึกความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆซึ่งจะแสดงออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบพอใจ หรือไม่พอใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรืออาจจะแสดงออกในลักษณะเป็นกลางเช่น รู้สึกเฉยๆเป็น ต้นเจตคติเป็นนามธรรมที่มีพฤติกรรมทางจิตใจที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงแต่สามารถสรุป อ้างอิงจากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกได้

2.6.2 ลักษณะของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์มิใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่ กำเนิดดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงได้

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นผลจากที่บุคคลประเมินผลจากสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึก ภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ ในการที่จะแสดงพฤติกรรม
2. เจตคติของบุคคลจะแปรค่าได้ทั้งในด้านคุณภาพและความเข้มซึ่งจะมีทั้งทางบวก และทางลบ

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าที่จะมีมาตั้งแต่เกิดหรือเป็นผลมาจากโครงสร้างภายในตัวบุคคลหรือบุคลิกภาวะ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าที่เป็นกลุ่มเดียวกันจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

6. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก

จะเห็นได้ว่าเจตคติของบุคคลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ภายใต้สถานการณ์หลายๆ อย่างดังกล่าวมาแล้วทำนองเดียวกับเจตคติของนักเรียนต่อวิชาภาษาอังกฤษก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเจตคติที่สำคัญดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์สิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวบุคคลการอบรมเลี้ยงดูการเรียนรู้นับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติแม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกันก็มีเจตคติที่แตกต่างกันได้ด้วยเหตุหลายประการเช่นสติปัญญาอายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบยอมรับหรือไม่ยอมรับและจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วยเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้และบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมินทิศทางของการประเมินคือลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบพอใจเห็นด้วยก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดีเรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวกและถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดีเช่นไม่ชอบไม่พอใจก็มีทิศทางในทางลบเจตคติในทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีเจตคตินั้นแต่เป็นเพียงความรู้สึกไม่ดีในทางลบเจตคติในทางลบต่อการคิด โกงต่อการเล่นการพนันการมีเจตคติในทางบวกก็ไม่ได้หมายถึงเจตคติที่ดีและพึงปรารถนาเช่นเจตคติทางบวกต่อการโกหกการสูบบุหรี่ เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้มคือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึกถ้าชอบมากก็เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มข้นสูงถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดก็แสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทนเจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้นการยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกพฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้นเจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้นและการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ

รวมอยู่ด้วย เช่นบุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูคำคนอื่นนอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะถูกทำทายเป็นต้น

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้นแต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกจะตรงกันเพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้นปรับปรุงให้เหมาะสมกับบรรทัดฐานของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

จากลักษณะของเจตคติดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าเจตคตินั้นเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคลนั้นๆรวมทั้งเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบซึ่งเจตคติที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2.6.3 องค์ประกอบของเจตคติ

สุชา จันทน์เอม (2539) กล่าวว่าเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องของการรู้บุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจเป็นการรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆว่ารู้สิ่งต่างๆนั้นได้อย่างไรรู้ในทางดีหรือไม่ทางบวกหรือทางลบซึ่งก่อให้เกิดเจตคติขึ้นถ้ารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางดีเราก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นในทางดีและถ้ารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางไม่ดีเราก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกซึ่งถูกเร้าจากการรู้นั้นเมื่อเราเกิดรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะทำให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ดีเราก็จะไม่ชอบหรือไม่พอใจในสิ่งนั้นซึ่งในความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดเจตคติในทางใดทางหนึ่งคือชอบหรือไม่ชอบความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากไม่เหมือนกับความจริงต่างๆซึ่งจะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าถ้ามีเหตุผลพอเพียง

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavior Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทางใดทางหนึ่งคือพร้อมที่จะสนับสนุนส่งเสริมหรือช่วยเหลือหรือทำลายขัดขวางต่อผู้เป็นต้นพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเกิดจากความรู้และความรู้สึกที่มีอยู่เกี่ยวกับวัตถุเหตุการณ์หรือบุคคลนั้นๆ

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2542) กล่าวว่าเจตคติหรือทัศนคติมีองค์ประกอบที่สำคัญโดยทั่วไปคือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิดความเข้าใจนี้จะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้นอาทินักบริหารหรือผู้บังคับบัญชาที่มีความคิดหรือความเชื่อที่ผู้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่สามารถ

ปกครองตนเองได้ดังนั้นเขาจึงได้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะเป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้นอันเป็นผลจากการเรียนรู้ในอดีตดังนั้นจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับเอาที่ชอบถูกใจ สนุกหรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้นอาทิเกลียดโกรธก็ได้ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดความยึดมั่นและอาจแสดงปฏิกิริยาตอบโต้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรู้สึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึงแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียดอันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากความคิดความเชื่อความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้นๆอาทิบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตยหรือมีความคิดความเชื่อความรู้สึกที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตยบุคคลผู้นั้นก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแบบเข้าหาหรือแสวงหา (Seek Contact) ตรงกันข้ามหากมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นๆไม่ดีก็จะเกิดพฤติกรรมในการถอยหนีหรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact)

สัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) กล่าวว่า ในปัจจุบันนักจิตวิทยามีแนวความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่มคือ

1. เจตคติมีองค์ประกอบเดียวตามความคิดหรือแนวความเชื่อนี้พิจารณาได้จากนิยามเจตคตินั้นเองโดยจะมองเจตคติเกิดจากการประเมินเป้าเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบกลุ่มนี้ ได้แก่เทอร์สโตน (Thurstone) แอลพอร์ต (Allport) เป็นต้น

2. เจตคติมีสององค์ประกอบมีแนวความเชื่อว่าเจตคติมี 2 องค์ประกอบคือองค์ประกอบด้านสติปัญญา (cognitive) และองค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective) นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติเป็น 2 องค์ประกอบนี้ได้แก่แคทซ์ (Katz) เป็นต้น

3. เจตคติมีสามองค์ประกอบแนวความคิดนี้เชื่อว่าเจตคติมี 3 องค์ประกอบนักจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่โรเซนเบิร์กและโฮพลแลนด์เป็นต้นซึ่งประกอบด้วย

3.1 ด้านสติปัญญา (cognitive component) ประกอบไปด้วยความรู้ความคิดและความเชื่อที่ผู้นั้นมีเป้าเจตคติ

3.2 ด้านความรู้สึก (affective component) หมายถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นพอใจหรือประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี

3.3 ด้านพฤติกรรม (behavior component) บางที่เรียกว่า action component เป็นแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรมเจตคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้นในชั้นนี้เป็นการแสดงแนวโน้มของการกระทำต่อเป้าเจตคติเท่านั้นยังไม่แสดงออกจริง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเจตคติโดยใช้ 3 องค์ประกอบคือ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ 2) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก 3) องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม

2.6.4 การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นพฤติกรรมภายในที่มีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งตัวเราเองเท่านั้นที่ทราบการวัดเจตคติโดยตรงจึงทำไม่ได้แต่การศึกษาเจตคตินั้นสามารถกระทำได้

สุวิทย์ บุญช่วย และคณะ (2541) กล่าวว่าเจตคติสามารถวัดได้โดยการสร้างแบบวัดเจตคติเพื่อถามความรู้สึกต่อสิ่งเร้าในรูปของความชอบหรือไม่ชอบแบบวัดเจตคติที่นิยมใช้มีอยู่ 3-4 วิธีคือ

1. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีการวัดเจตคติที่รู้จักกันแพร่หลายมากที่สุดวิธีหนึ่งการวัดเจตคติของลิเคิร์ตเริ่มด้วยการรวบรวมหรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการจะศึกษาให้ความหมายสิ่งที่ต้องการจะวัดให้แน่นอนชัดเจนและครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการวัดทั้งหมดและข้อความที่สร้างขึ้นต้องประกอบไปด้วยข้อความที่สนับสนุนและต่อต้านในเรื่องที่ต้องการจะวัดกล่าวคือมีข้อความที่เป็นบวกและเป็นลบคละกันไปและนำข้อความที่รวบรวมได้ไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะทำการศึกษาโดยกำหนดคำตอบของแต่ละข้อความให้เลือกตอบคือเห็นด้วยอย่างยิ่งเห็นด้วยไม่แน่ใจไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การให้คะแนนนั้นจะขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความว่าเป็นข้อความที่สนับสนุนหรือเป็นบวกถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนนและลดลงไปจนถึงตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 1 คะแนนส่วนข้อความที่ต่อต้านหรือเป็นลบถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนนและลดลงเรื่อยๆไปจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 1 คะแนนคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดเจตคติคือผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดเจตคติซึ่งลิเคิร์ตถือว่าผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมากและในทำนองเดียวกันผู้ที่มีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งใดนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็มีน้อยและ โอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นจะมีมากคะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงเจตคติของผู้ตอบในแบบวัดเจตคติของแต่ละคน

2. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) วิธีการวัดแบบเทอร์สโตนนี้เน้นปัญหาด้านการมีช่วงเท่ากันมากกว่าการวัดแบบอื่นซึ่งในทางปฏิบัติหมายถึงวิธีการให้น้ำหนักหรือคะแนนแต่ละข้อความที่ประกอบขึ้นมาเป็นสากลข้อความแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักในแต่ละช่วงเท่ากัน โดย

เทอร์สโตนยึดหลักที่ว่า “คุณลักษณะใดๆ ในความรู้สึกของคนเรานั้นจะมีตั้งแต่เห็นด้วยน้อยที่สุดไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด” โดยจะแบ่งช่วงความรู้สึกออกเป็น 11 ช่วงเท่าๆ กันความคิดเห็นแต่ละข้อความจะมีน้ำหนักค่าเจตคติต่างกันไปจะอยู่ในช่วงไหนนั้นก็แล้วแต่ข้อความคิดเห็นนั้น

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) จากข้อบกพร่องเทอร์สโตนสเกลและลิเคิร์ตสเกลในเรื่องเกี่ยวกับความหมายของคะแนนและความเป็นมิติเดียวกันตลอดจนความสามารถในการนำคะแนนมาสร้างเป็นสเกลใช้แก่ข้อบกพร่องที่กัทแมนได้ให้ความสนใจและคิดหาวิธีสร้างสเกลที่มีคุณสมบัติเด่น

4. วิธีการหาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Differential) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอด (Concepts) ของบุคคลแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ผู้ที่คิดวิธีนี้คือชาร์ลอสกู๊ด (Charles E. Osgood) และผู้ร่วมงานเป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่จะศึกษาโดยการให้ประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการวัดอาจจะเป็นสถานที่บุคคลเหตุการณ์ ฯลฯ การประเมินค่านั้นใช้คำคุณศัพท์ซึ่งตรงกันข้ามและมีลำดับของความมากน้อยจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่งรวมทั้งรวมทั้งหมด 7 อันดับ (บางครั้งใช้ 5 หรือ 3 อันดับ) ในการทำงานที่จะให้ผู้ตอบประเมินค่ามากหรือน้อยนี้ทำให้เชื่อได้ว่าแบบวัดนี้สามารถใช้วัดเจตคติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ได้และสามารถเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของกลุ่มต่างๆ ได้

จะเห็นได้ว่าการวัดเจตคติมีหลายวิธีและวิธีของลิเคิร์ตสเกลเป็นวิธีที่นิยมใช้กันแพร่หลายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้นำวิธีของลิเคิร์ตสเกลมาประยุกต์เป็น 5 ระดับเพื่อวัดระดับเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ร่วมกันโดยเฟซบุ๊ก

2.6.5 การพัฒนาเจตคติ

การเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนคือครูตลอดจนเพื่อนนักเรียนและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในโรงเรียนครูจำเป็นต้องสร้างเจตคติในทางบวกให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเห็นความสำคัญของบทเรียนเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539) กล่าวถึงการพัฒนาเจตคติโดยอาศัยทฤษฎีการเกิดและการเปลี่ยนแปลงเจตคติมาใช้ในการเรียนการสอนดังนี้

1. การให้การเสริมแรงกับนักเรียน
2. การให้การเลียนแบบเจตคติ
3. การพิจารณาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ
4. ครูอาจต้องให้ข่าวสารและสร้างสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดความสอดคล้องและขัดแย้ง
5. การเปลี่ยนเจตคติของกลุ่มจะง่ายกว่าการเปลี่ยนแปลงทีละคน

6. หลักการและวิธีการในการเปลี่ยนต้องพิจารณาให้เหมาะสม
7. ทาวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนอยากเปลี่ยนเจตคติโดยให้เขามีส่วนในการตัดสินใจ
8. เจตคติที่ดีต่อตนเอง โดยการที่มีความรู้ความเข้าใจในความสามารถของตนมีความพึงพอใจในรูปลักษณะของตนเองและการรู้การแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม

2.6.6 ประโยชน์ของเจตคติ

ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ว่า

1. เจตคติเป็นคำย่อของการอธิบายความรู้สึกเป็นอย่างไรคลุมพฤติกรรมต่างๆได้มาก เช่นพูดว่าเขามีเจตคติที่ดีต่อครอบครัวมีความหมายถึงเขารักครอบครัวใช้เวลามากในการอยู่กับครอบครัวมีความสุขที่ได้อยู่กับครอบครัวเห็นพ้องต้องกันกับความคิดเห็นของครอบครัวทำอะไรหลายๆอย่างเพื่อครอบครัวเป็นต้น

2. เจตคติใช้พิจารณาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่นหรือต่อเป้าเจตคติของคนนั้นได้นั้นคือรู้จักเจตคติของคนสามารถส่งเสริมหรือยับยั้งสิ่งที่เขาจะแสดงออกได้

3. เจตคติสามารถมองสังคมได้เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่คงเส้นคงวาพฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกจากเจตคติจึงสามารถนำมาอธิบายความคงเส้นคงวาของสังคมได้

4. เจตคติมีความดิงามในตัวเองเจตคติของคนที่มีต่อเป้าเจตคติรอบๆตัวเราเองสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของคนนั้นๆมีคุณค่าในการศึกษาจุดมุ่งหมายของชีวิตเขา

5. จากที่รู้ว่าเจตคติเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามตามสังคมจึงต้องศึกษาสัญชาติญาณและปรับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ

6. นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์กลางความคิดและเป็นฐานของพฤติกรรมของสังคมการจะปรับระบบกลไกของสังคมจึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของแต่ละบุคคล

ดังนั้นการรู้เจตคติของคนจึงใช้เพื่อทำนายพฤติกรรมที่เขาจะแสดงออกเป็นการรู้ไว้ก่อนเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขให้ได้คนในสังคมที่มีเจตคติดีงามตามสังคมต้องการในวงการศึกษายังมีความจำเป็นอย่างมาก

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีดังนี้

จักรพรรดิ คณนะ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหลวงพ่อเข้มวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมการอ่าน

ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น มีค่า 75.84/75.12 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศศิกาญจน์ ชีถนอม (2553) ได้ทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ที่ใช้สื่อการสอนซึ่งเน้นวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการสอนแบบเดิม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านมลายูบางกอก) จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ผลการศึกษาพบว่า 1) ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุษณา บำรุงแก้ว (2553) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ กรุงเทพฯ จำนวน 39 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แบบสถิติทดสอบที (สูตร $t - test$ for dependent samples) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสานสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณมน จีรังสุวรรณ และธนยศ สิริโชค(2555) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยระบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการศึกษาคำครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยระบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน

จตุมา ศรีบัว (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ มีประสิทธิภาพ 75.7/78.22 ตามเกณฑ์
 2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึก
 ทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาอังกฤษ มีดังนี้

เอนเนส (Eanes, 1997) ได้ลองใช้วิธีการสอนแบบ พี คิว โฟร์อาร์ (PQ4R : Preview, Question, Read, Reflect, Recite, and Review) โดยมีขั้นตอนการสอนที่ประกอบด้วย การสำรวจเนื้อหา การตั้งคำถาม การอ่าน การบอกเล่าหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและการทบทวน ผลปรากฏว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านจากการตั้งคำถามและการอ่านซ้ำ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถจดจำเนื้อหาที่อ่านได้แม่นยำขึ้น

มิลเลอร์ (Miller, 2000) ได้ทดลองใช้วิธีการสอนแบบ พี คิว โฟร์อาร์ กับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยวิชาจิตวิทยา ผลปรากฏว่าวิธีต่างๆ ที่มีอยู่ในการสอนแบบ พี คิว โฟร์อาร์ นั้นเป็นกลวิธีในการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับการจดจำเนื้อเรื่องที่อ่าน ขณะเดียวกันศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแห่งวิทยาลัยแมนฮัตตัน (The Counseling Center, Manhattan College, 2000) ได้ให้คำปรึกษากับผู้เรียนว่า กลวิธีการอ่านของการสอนแบบ พี คิว โฟร์อาร์ นั้นเป็นวิธี ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการจำได้เป็นอย่างดี

หวังเหยินซิง (Wang, 2006) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกันเทคนิคจิ๊กซอว์มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษณสถาบันเทคโนโลยีซุงฮวา ประเทศไต้หวัน วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อดูผลแตกต่างที่ได้จากการเรียนแบบดั้งเดิมและวิธีการเรียนแบบสร้างความร่วมมือผลที่ได้จากการศึกษาแสดงได้ว่านักเรียนที่เรียนแบบให้ความร่วมมือนั้นมีผลคะแนนที่มากกว่ากลุ่มที่เรียนแบบดั้งเดิมและยังส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเชื่อมโยงไปถึงความต้องการในการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษามากขึ้นอย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มเมื่อวัดแรงจูงใจในการเรียนปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างหากทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

2.7.3 งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้บนเครือข่าย มีดังนี้

เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม (2552) การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บเชิงบูรณาการระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาบัณฑิตที่เรียนตามรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนการนำตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

สุกนิตา ปุตุรินทร์คำ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของกรุงเทพมหานครผลการวิจัย พบว่า (1)ครูที่เข้าฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่ได้นำความรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครูนักเรียนไม่สนใจทำแบบฝึกหัด/แบบทดสอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและครูต้องการสนทนากับเพื่อนครูผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เป็นทางการ (2)รูปแบบการแบ่งปันความรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบของรูปแบบการแบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย ชุมชนนักปฏิบัติ การดำเนินกิจกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และทรัพยากรสนับสนุนการแบ่งปันความรู้ 2) ขั้นตอนการแบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการการดำเนินการจัดกิจกรรมการแบ่งปันความรู้ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือและการประเมินผลและ 3) ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมการแบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย ผลงานกลุ่มและผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติของครู (3.)ในภาพรวมของการประเมินตนเองเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะความเป็นชุมชนนักปฏิบัติในระดับมาก

สนิท ตีเมืองซ้าย (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) บนระบบมูเดิล(Moodle) ดำเนินการวิจัยตามรูปแบบ ADDIE ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การทดลองใช้งาน และการประเมินผล โดยที่โมดูลการเรียนรู้ร่วมกันที่สร้างขึ้นประกอบด้วย การจัดการข้อมูลผู้เรียน การจัดกลุ่มผู้เรียน การติดต่อสื่อสาร การช่วยเหลือผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การรายงานความคืบหน้า แฟ้มสะสมงาน แหล่งเรียนรู้ การทดสอบ การประเมินผลการเรียนและการรายงานผลการเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในเกณฑ์ระดับเหมาะสมมาก และความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ระดับพึงพอใจมากที่สุด

2.7.4 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้บนเครือข่าย มีดังนี้

กูรูบาแคค (Kurubacak, 2000) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ที่สนใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนผ่านเว็บผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนออนไลน์เนื่องจากสามารถสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆผู้เรียนชอบที่จะได้รับความรู้จากข้อมูลที่มีอยู่มากกว่าจะต้องไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองชอบการเรียนเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นกลุ่มและการเรียนผ่าน

ออนไลน์นั้นระบบต้องมีการให้คำแนะนำและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือต่างๆให้แก่ผู้เรียนด้วย

เยว และ หลิน (Yueh & Lin, 2005) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมบนเว็บสำหรับสนับสนุนการทำงานกลุ่มและการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยทางตอนเหนือของไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า ระบบการเรียนที่มีสภาพแวดล้อมบนเว็บ สามารถสนับสนุนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ประกอบด้วยฟังก์ชันที่สนับสนุนการทำงานกลุ่ม เช่น การรวบรวมข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูล การอภิปรายร่วมกัน การบันทึกกิจกรรมการเรียนของกลุ่ม และการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียน และนอกจากนั้นผู้เรียนยังมีทัศนคติที่ดีมากต่อระบบการเรียนที่มีสภาพแวดล้อมบนเว็บ

เบียลโล (Biello, 2006) ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการการออกแบบพัฒนาสื่อมัลติมีเดียที่มีปฏิสัมพันธ์ในวิชา คณิตรีอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนารูปแบบ (Model) จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา การออกแบบสื่อการสอน และการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียที่มีปฏิสัมพันธ์ โดยให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา คณิตรีศึกษา จิตวิทยา สถาบันการวิจัย เป็นต้น ผลที่ได้คือ รูปแบบของสื่อมัลติมีเดียที่สนับสนุน ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนไม่ว่าจะแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพื้นฐานการศึกษาที่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษางานวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เฟซบุ๊ก